

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1966

Warszawa, dnia 20 maja 1966 r.

Nr 3

SPIS TRESCI

Dział A

	str.
Poz. 27 — uchwała XV Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 20 listopada 1965 r. w sprawie dalszego rozwoju pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych i zmian w ramowym regulaminie PKZZ	59
„ 28 — ramowy regulamin pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych związków zawodowych (Jednolity tekst regulaminu ramowego z dnia 29 grudnia 1960 r. ze zmianami uchwalonymi przez XV Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych w dniu 20 listopada 1965 r.)	60

Dział B

Poz. 29 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 1966 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych	68
„ 30 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1966 r. w sprawie postępowania dyscyplinarnego w instytutach naukowo-badawczych	68
„ 31 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 1966 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie tworzenia funduszu zakładowego w przedsiębiorstwach wykonawstwa inwestycyjnego i geologicznych	75
„ 32 — uchwała Nr 306 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1965 r. w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej	75
„ 33 — rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 1966 r. w sprawie uzupełnienia tabeli stanowisk pracowników prezydiów rad narodowych	78
„ 34 — rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 7 grudnia 1965 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych	79
„ 35 — rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 12 stycznia 1966 r. w sprawie określenia stanowisk pracy, na których zatrudnienie w kopalniach siarki oraz w przedsiębiorstwach robót górniczych wykonujących roboty dla kopalń siarki uważa się za zatrudnienie na odkrywce	84
„ 36 — rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 24 stycznia 1966 r. w sprawie określenia, które osoby wykonujące pracę nakładczą są pracownikami w rozumieniu dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin	85

Poz. 37 —	rozporządzenie Ministra Żeglugi z dnia 20 stycznia 1966 r. w sprawie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych podległych Ministrowi Żeglugi	86
„ 38 —	rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 stycznia 1966 r. w sprawie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych podległych Ministrowi Obrony Narodowej	87
„ 39 —	zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 28 grudnia 1965 r. zmieniające zarządzenie w sprawie warunków niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa lotów przy wykonywaniu przez członków personelu lotniczego uprawnień wynikających z licencji	87
„ 40 —	zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 30 grudnia 1965 r. w sprawie uzupełnienia wykazu instytutów naukowo-badawczych uważanych za instytuty techniczne	88
„ 41 —	zarządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 5 stycznia 1966 r. w sprawie przejściowego rozszerzenia uprawnień niektórych kierowców	88
„ 42 —	zarządzenie Ministra Finansów z dnia 16 lutego 1966 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarowania funduszem plac w jednostkach i zakładach budżetowych w roku 1966	90
„ 43 —	zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 8 stycznia 1966 r. zmieniające zarządzenie o wstępnym stażu pracy absolwentów szkół wyższych, zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz średnich szkół ogólnokształcących w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych resortu komunikacji	91
„ 44 —	zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 5 lutego 1966 r. w sprawie uzupełnienia wykazu instytutów naukowo-badawczych uważanych za instytuty techniczne	92
„ 45 —	wytyczne Nr 23 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 30 października 1965 r. w sprawie niektórych zasad przyznawania przejściowego dodatku mieszkaniowego	92
„ 46 —	wyjaśnienie Nr 7 Komitetu Pracy i Płac z dnia 16 października 1965 r. w sprawie trybu zwolnień od pracy krwiodawców wzywanych w celu oddania krwi w nagłych przypadkach	93
„ 47 —	wyjaśnienie Nr 6 Komitetu Pracy i Płac z dnia 19 lipca 1965 r. w sprawie awansowania i premiovania pracowników umysłowych	93

DZIAŁ A

27

UCHWAŁA**XV PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 20 listopada 1965 r.

w sprawie dalszego rozwoju pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych i zmian w ramowym regulaminie PKZP.

XV Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych rozpatrzyło propozycje zmian w ramowym regulaminie pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych oraz problemy dalszego rozwoju ich działalności. Plenum uznało działalność pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych za odpowiadającą interesowi mas pracujących.

W okresie 17-letniego istnienia PKZP osiągnęły poważne rezultaty w niesieniu pomocy materialnej swoim członkom i stały się powszechną instytucją oszczędnościowo-kredytową ludzi pracy. Obok niesienia pomocy materialnej PKZP spełniają ważną rolę w dziedzinie kształtowania socjalistycznych stosunków międzyludzkich w zakładach pracy, stosunków opartych na wzajemnej solidarności i odpowiedzialności. Wyniki działalności dowiodły potrzeby istnienia kas oraz potwierdziły słuszność kierunków i celów ich działania. Świadczy o tym stały rozwój organizacyjny i finansowy kas, które zrzeszają ponad 80% ogółu członków związku, dysponują funduszem oszczędnościowo-pożyczkowym przewyższającym 6 mld zł oraz udzielają pożyczek na sumę ponad 10 mld zł rocznie.

Plenum stwierdza, że szybki rozwój PKZP i dobre wyniki ich działalności osiągnięte zostały w głównej mierze dzięki codziennej, ofiarnej pracy wielotysięcznej rzeszy aktywu społecznego pracującego w zarządach kas i ich komisjach rewizyjnych. Wyrażając uznanie całemu aktywowi PKZP za dotychczasowy trud i wysiłek, Plenum jednocześnie apeluje do zarządów i komisji rewizyjnych kas o dalszy rozwój i umacnianie działalności kas, o przestrzeganie dyscypliny i porządku w ich gospodarce, usuwanie zaniedbań i braków w ich pracy oraz o ochronę mienia kas — w interesie i dla dobra mas członkowskich.

Szybkie tempo rozwoju PKZP, masowość ich działania, narastające potrzeby kredytowe zgłaszane przez członków PKZP oraz wnioski o dalsze rozszerzanie zakresu świadczeń kas sprawiły, iż niezbędne stało się dokonanie zmian w dotychczas obowiązującym regulaminie. Opracowane przez Centralną Radę Związków Zawodowych, w oparciu o szeroką dyskusję z aktywem związkowym, propozycje zmian w regulaminie ramowym Plenum uważa za słuszne.

W celu zapewnienia dalszego prawidłowego rozwoju działalności pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych XV Plenum CRZZ postanawia:

1) zatwierdzić zmiany w ramowym regulaminie PKZP, oparte na wnioskach i postulatach zarządów

kas, rad zakładowych i instancji związkowych — uważając, że przyczynią się one do dalszego rozwoju działalności kas oraz umocnienia ich samorządności. Zmiany te wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1966 roku. Wprowadzenie zmian przez poszczególne kasy nastąpi po uchwaleniu nowego regulaminu PKZP przez walne zebranie członków i zarejestrowaniu go przez nadrzędną instancję związkową;

2) zobowiązać rady zakładowe, zarządy okręgowe i główne związków zawodowych do dołożenia starań, aby w toku rozpoczynającej się kampanii sprawozdawczo-wyborczej w pracowniczych kasach zapomogowo-pożyczkowych zapewniony został wybór do zarządów i komisji rewizyjnych odpowiednich osób, cieszących się zaufaniem załogi, posiadających obok walorów społeczno-moralnych odpowiednie przygotowanie fachowe;

3) zobowiązać rady zakładowe i instancje do usprawnienia i wzmocnienia nadzoru i kontroli nad działalnością PKZP, otoczenia opieką aktywu PKZP. W tym celu niezbędne jest:

a) przeszkolenie członków zarządów i komisji rewizyjnych, zwłaszcza nowo wybranych w toku kampanii sprawozdawczo-wyborczej;

b) stworzenie zarządom kas i ich komisjom rewizyjnym dogodnych warunków pracy, nadzór nad kolegialnością ich pracy, podnoszenie ich autorytetu oraz wyróżnianie najbardziej aktywnych osób różnymi formami nagród stosowanymi w związkach zawodowych;

c) regularne rozpatrywanie sprawozdań finansowych PKZP na posiedzeniach rad zakładowych i instancji związkowych oraz ustosunkowywanie się do wniosków i ocen komisji rewizyjnych;

d) stałe doskonalenie wnikliwości kontroli i metod pracy komisji rewizyjnych PKZP;

e) wzmocnienie kontroli gospodarki kas przez etatowy aparat kontroli instancji związkowych;

4) uznać za niezbędne kontynuowanie przez pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe działalności zapomogowej. W tym celu instancje związkowe i rady zakładowe powinny przeznaczyć dla PKZP odpowiednie środki na zapomogi z funduszy pozostających w ich dyspozycji;

5) zobowiązać Prezydium CRZZ do opracowania i wydania drukiem jednolitego tekstu ramowego regulaminu PKZP uwzględniającego uchwalone zmiany oraz do opracowania i wydania drukiem regulaminu wzorcowego kasy.

RAMOWY REGULAMIN PRACOWNICZYCH KAS ZAPOMOGOWO-POŻYCZKOWYCH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

(Jednolity tekst regulaminu ramowego z dnia 29 grudnia 1960 r. ze zmianami uchwalonymi przez XV Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych w dniu 20 listopada 1965 r.).

I. POSTANOWIENIA WSTĘPNE.

§ 1. Pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe mogą być powoływane w zakładach pracy jako agendy związków zawodowych. Kasy obowiązane są w działalności swej przestrzegać przepisów regulaminów, statutów związkowych, uchwał i wytycznych właściwych instancji związkowych.

§ 2. Zgodnie z zasadami demokracji i decentralizacji pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe działają na zasadach samorządności.

§ 3. Zarządzanie funduszami pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych należy do władz kasy.

§ 4. Podstawą działalności pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych jest opracowany w oparciu o regulamin ramowy — regulamin kasy, uchwalony przez walne zebranie członków lub delegatów i zarejestrowany przez właściwą instancję związku zawodowego. Każda zmiana regulaminu następuje w drodze uchwały walnego zebrania członków lub delegatów i wymaga zgody właściwej instancji związku zawodowego.

II. NAZWA, CEL I PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI.

§ 5. Pracownicza kasa zapomogowo-pożyczkowa (w skrócie PKZP) powołana dla pracowników jednego zakładu pracy nosi nazwę według wzoru:

PRACOWNICZA KASA ZAPOMOGOWO-POŻYCZKOWA
ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
(nazwa związku)

Nr rej. przy
(nazwa zakładu pracy i siedziba)

PKZP powołana dla pracowników kilku zakładów pracy nosi nazwę według wzoru:

MIĘDZYAKŁADOWA PRACOWNICZA KASA ZAPOMOGOWO-
POŻYCZKOWA ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
(nazwa związku)

Nr rej. przy
(nazwa i siedziba zakładu pracy,
przy którym kasa została powołana)

§ 6. Celem PKZP jest:

- 1) propagowanie oszczędności,
- 2) udzielanie pomocy materialnej swoim członkom,
- 3) wychowywanie członków w duchu koleżeńskim, niesienia wzajemnej pomocy oraz gospodarności.

§ 7. Przedmiotem działalności PKZP jest:

- 1) przyjmowanie wkładów członkowskich i innych wpłat przewidzianych w regulaminie,
- 2) udzielanie pożyczek,
- 3) udzielanie zapomóg,
- 4) prowadzenie innych form pomocy przewidzianych w regulaminie kasy.

III. ZAŁOŻENIE PKZP.

§ 8. PKZP może być powołana w zakładzie pracy za zgodą rady zakładowej, jeśli co najmniej 40 pracowników zakładu pracy — członków związku zawodowego — zgłosi chęć należenia do kasy.

§ 9. Dla członków związku zawodowego pracujących w zakładach zatrudniających poniżej 40 pracowników organizuje się międzyzakładowe PKZP (§ 5) przy jednej z rad zakładowych tego samego związku lub przy bezpośrednio wyższej instancji związkowej, jeśli co najmniej 40 członków związku zgłosi chęć należenia do takiej kasy. Międzyzakładowa PKZP może być powołana również dla pracowników zakładów pracy zrzeszonych w różnych związkach. Powołanie takiej PKZP może nastąpić za zgodą zainteresowanych związków oraz właściwej wojewódzkiej komisji związków zawodowych. Na podstawie porozumienia między tymi związkami — jeden z nich rejestruje międzyzakładową PKZP i sprawuje nadzór nad jej działalnością.

§ 10. PKZP przed rozpoczęciem działalności musi być zarejestrowana w zarządzie głównym związku zawodowego lub z jego upoważnienia we właściwej instancji związku zawodowego.

§ 11. Zarejestrowanie PKZP następuje na wniosek rady zakładowej. Podstawą zarejestrowania PKZP jest przedłożenie instancji związkowej dokonującej rejestracji:

1) protokołu walnego zebrania członków-założycieli PKZP, na którym podjęto uchwałę o założeniu kasy; protokół powinien zawierać wykaz osób wybranych do zarządu i komisji rewizyjnej z wymienieniem funkcji, jakie mają pełnić,

2) regulaminu kasy, zgodnego z regulaminem ramowym.

Instancja związkowa obowiązana jest sprawdzić zgodność regulaminu kasy z regulaminem ramowym PKZP. Jeżeli regulamin kasy nie nasuwa zastrzeżeń, instancja związkowa dokonuje rejestracji, nadaje PKZP numer rejestracyjny i wydaje jej zaświadczenie o dokonanej rejestracji. W razie sprzeczności postanowień regulaminu kasy z przepisami prawa lub regulaminem ramowym — instancja związkowa odmawia rejestracji kasy.

§ 12. Po otrzymaniu zaświadczenia rejestracyjnego PKZP obowiązana jest:

1) zaopatrzyć się w pieczęć podłużną z nazwą i numerem rejestracyjnym oraz siedzibą PKZP (§ 5),

2) otworzyć rachunek czekowy w najbliższym oddziale PKO i nadany przez PKO numer konta podać do wiadomości zarządowi związku zawodowego rejestrującemu kasę oraz administracji zakładu pracy,

3) przekazać do Powszechnej Kasy Oszczędności (na specjalnym formularzu poświadczonym przez

właściwą instancją związkową) wzory podpisów członków zarządu PKZP, upoważnionych do podpisywania przelewów i czeków w oddziale PKO oraz do podejmowania wkładów z książeczek PKO na dokonywanie wypłat,

4) nabyć wszelkie instrukcje, druki i formularze niezbędne przy prowadzeniu PKZP.

§ 13. Po dokonaniu czynności wymienionych w § 12 PKZP może rozpocząć swą działalność.

Rada zakładowa obowiązana jest powiadomić kierownictwo zakładu pracy o powołaniu PKZP oraz ustalić z nim pomoc techniczną dla kasy, która powinna obejmować: bezpłatne dostarczenie pomieszczenia biurowego, odpowiednio zabezpieczonego miejsca na przechowywanie pieniędzy, transport pieniędzy z banku, potrącanie w listach płacy wkładów i rat pożyczek i regularne odprowadzanie sum z tego tytułu na rachunek bieżący PKZP, zaangażowanie i wynagradzanie księgowych kasy, pokrywanie kosztów druków manipulacyjnych oraz inną pomoc w miarę potrzeby.

Koszty funkcjonowania PKZP zrzeszającej pracowników kilku zakładów pracy ponoszą te zakłady proporcjonalnie do liczby pracowników tych zakładów pracy — członków kasy.

§ 14. Ogólny nadzór i kontrolę nad działalnością PKZP sprawują instancje związkowe wszystkich szczebli i ich komisje rewizyjne.

§ 15. Ogólne wytyczne dotyczące działalności PKZP ustala Centralna Rada Związków Zawodowych i zarządy główne związków zawodowych.

IV. CZŁONKOWIE PKZP.

§ 16. Członkiem PKZP może być tylko członek związku zawodowego.

§ 17. Członków przyjmuje zarząd PKZP na podstawie złożonej przez zainteresowanych deklaracji przystąpienia do PKZP. Decyzja o przyjęciu powinna nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia deklaracji.

§ 18. Pracownik przyjęty w poczet członków PKZP jest obowiązany wpłacić wpisowe w wysokości 1% sumy miesięcznego zarobku brutto. Pracownik będący członkiem PKZP, który przechodzi z innego zakładu pracy, zachowuje staż członkowski oraz nie opłaca powtórnie wpisowego, jeśli w ciągu 2 miesięcy od dnia przejścia spowoduje przelanie wkładów z PKZP poprzedniego miejsca pracy. Przelanie wkładów nie zwalnia od obowiązku podpisania deklaracji przystąpienia do PKZP w nowym miejscu pracy.

§ 19. Członek PKZP jest obowiązany:

1) wpłacać w okresie przynależności do PKZP miesięczny wkład członkowski na fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy w wysokości ustalonej w regulaminie kasy;

2) dbać o rozwój PKZP i stałe usprawnianie jej pracy;

3) ściśle przestrzegać przepisów regulaminu, uchwał walnego zebrania oraz postanowień władz PKZP.

§ 20. 1. Wysokość miesięcznego wkładu członka powinna wynosić 1% miesięcznego zarobku brutto; zależnie jednak od potrzeb PKZP — walne zebranie może obniżyć wysokość wkładu do 0,5% lub podwyższyć do 5% miesięcznego zarobku brutto.

2. Jeśli walne zebranie uchwaliło wysokość miesięcznego wkładu niżej górnej granicy ustalonej w ust. 1 — członkowie kasy, którzy wyrażają chęć wnoszenia wkładów wyższych od jednolicie obowiązujących dla wszystkich członków — mogą wpłacać wkłady do wysokości 5% miesięcznego zarobku brutto. Wnoszenie takich wkładów może mieć wyłącznie charakter dobrowolny, zależny od indywidualnego zadeklarowania na piśmie.

3. PKZP, które mają trudności w potrącaniu w listach płacy wkładów w różnych procentach, mogą potrącać indywidualnie zadeklarowane wkłady wyższe w równych sumach lub przyjmować ich wpłaty do kasy gotówką za pokwitowaniem.

§ 21. W okresie choroby trwającej dłużej niż miesiąc członek PKZP — jeśli nie otrzymuje wynagrodzenia — jest zwolniony od obowiązku wpłacania wkładów, przy zachowaniu pełnych praw członkowskich.

§ 22. Członek PKZP ma prawo:

- 1) brać udział w obradach walnego zebrania,
- 2) wybierać i być wybieranym do zarządu PKZP i komisji rewizyjnej,
- 3) lokować oszczędności w PKZP,
- 4) korzystać z pożyczek i zapomóg oraz innych form pomocy prowadzonych przez kasę.

§ 23. Członek PKZP nabywa uprawnienia członkowskie określone w § 22 pkt 1, 2 i 3 natychmiast po przyjęciu w poczet członków. Prawo otrzymania pożyczki i zapomogi nabywa członek po uływie 2 miesięcy od daty uchwały zarządu kasy o przyjęciu w poczet członków PKZP.

§ 24. Skreślenie z listy członków PKZP następuje:

- 1) na własne żądanie członka,
- 2) w przypadku rozwiązania stosunku pracy,
- 3) w razie śmierci członka,
- 4) na skutek decyzji zarządu PKZP, powziętej w wyniku niedopełnienia przez członka obowiązków określonych w § 19 regulaminu.

§ 25. W razie przejścia na emeryturę członek PKZP zachowuje pełne prawa członkowskie, jeśli pozostanie członkiem związku zawodowego i pozostawi co najmniej 50% swoich wkładów.

§ 26. W razie skreślenia z listy członków PKZP wkłady członkowskie, po potrąceniu nie spłaconych zadłużeń, podlegają zwrotowi w następujących terminach:

- 1) w ciągu 2 miesięcy od dnia zgłoszenia wystąpienia z PKZP, rozwiązania stosunku pracy lub skreślenia z listy członków na podstawie decyzji przewidzianej w § 24 pkt 4 regulaminu,
- 2) w ciągu 3 miesięcy od daty zgłoszenia wystąpienia z kasy — jeśli skreślenie następuje na życzenie członka nie spowodowane odejściem z pracy,
- 3) niezwłocznie w razie śmierci członka.

§ 27. Zwrot wkładów następuje do rąk uprawnionego lub osoby przezeń upoważnionej albo — na żądanie uprawnionego — w formie przelewu na konto innej PKZP (§ 18 regulaminu). W przypadku śmierci członka kasy zwrot wkładów następuje do rąk osoby wskazanej w deklaracji przystąpienia do PKZP. W razie niewskazania takiej osoby w deklaracji lub jej śmierci, zwrot wkładów następuje do rąk spadkobierców zmarłego — zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 28. Obowiązek zwrotu wkładów osobie skreślonej z listy członków PKZP spoczywa na zarządzie PKZP. Jeśli byłby członek PKZP nie zgłosi się po odbiór wkładów, zarząd PKZP — po zatwierdzeniu bilansu PKZP za rok, w którym nastąpiło skreślenie z listy członków — obowiązany jest odszukać zainteresowanego i zwrócić mu wkłady osobiście lub osobie przez niego upoważnionej. Nie podjęte w ciągu 12 miesięcy wkłady podlegają przeniesieniu na fundusz rezerwowy „C”.

§ 29. 1. Członkowie PKZP, których stan wkładów przewyższa wysokość 2-miesięcznych zarobków brutto, mogą wycofać do 50% posiadanych wkładów bez ograniczenia swoich praw do świadczeń — w następujących przypadkach:

1) konieczności pokrycia wydatków na cele mieszkaniowe, jak: wpłata wkładu do spółdzielni mieszkaniowej, opłata kaucji mieszkaniowej oraz koszty remontu mieszkania,

2) przypadku losowego, jak: choroba lub śmierć w rodzinie, klęska żywiołowa i utrata mienia.

Wnioski o wypłatę części wkładów powinny być umotywowane powstaniem okoliczności uzasadniających zwrot wkładów.

2. Członkowie PKZP posiadający wkłady przewyższające wysokość 2-miesięcznych zarobków brutto mogą wycofywać nadwyżkę wkładów powyżej tej wysokości na życzenie, nie częściej jednak niż raz w roku.

3. Członkowie PKZP przechodzący na rentę mogą wycofać do 50% posiadanych wkładów, zachowując pełne prawa członkowskie.

§ 30. 1. Wypłata częściowego zwrotu wkładów nie może spowodować ograniczenia działalności kredytowej PKZP. W związku z tym kwota, którą zarząd PKZP może przeznaczyć na wypłatę zwrotu wkładów, nie może przewyższać bieżących wpłat wkładów na fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy.

Dla zabezpieczenia realizacji tej zasady — podania o częściowe wycofanie wkładów powinny być załatwione z zachowaniem hierarchii potrzeb i pilności oraz kolejności złożenia wniosków przez członków. Członkowie PKZP, o których mowa w § 29 ust. 2, mają pierwszeństwo wycofania nadwyżki wkładów.

2. Zależnie od możliwości finansowych PKZP i życzeń członków regulaminy kas mogą ustalać na wypłatę częściowego zwrotu wkładów kwotę niższą od ustalonej w ust. 1, nie niższą jednak niż 50% bieżących wpłat na fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy.

§ 31. Jeśli członek PKZP występujący o częściowy zwrot wkładów posiada w kasie zadłużenie, wypłata wkładów w gotówce może nastąpić tylko za zgodą poręczycieli nie spłaconej pożyczki. W przypadku braku zgody poręczycieli — zwrot wkładów może nastąpić tylko przez zaliczenie na rachunek zadłużenia.

§ 32. 1. W razie skreślenia z listy członków na życzenie członka nie spowodowane odejściem z pracy i całkowitego wycofania wkładów, ponowne przyjęcie do tej samej PKZP może nastąpić według następujących zasad:

1) zarząd PKZP może zażądać od członka zwrotu części podjętych wkładów w granicach do 30% miesięcznego zarobku brutto (jeśli wycofane wkłady przewyższały tę wysokość),

2) w razie niemożności zwrotu wkładów określonych w pkt 1 — członek może być ponownie przyjęty do PKZP z zastosowaniem w stosunku do niego jednorocznej karencji, tj. z zawieszeniem na ten okres jego praw do świadczeń PKZP,

3) przy ponownym przyjęciu do tej samej kasy członek obowiązany jest wpłacić wpisowe.

2. Członek ponownie przyjęty, który zwrócił ustaloną przez zarząd PKZP część wycofanych wkładów, nabywa wszystkie uprawnienia członkowskie w terminach ustalonych w § 23. Członek ponownie przyjęty z zawieszeniem na okres roku praw do świadczeń PKZP — pozostałe uprawnienia określone w § 22 pkt 1, 2 i 3 nabywa natychmiast po przyjęciu w poczet członków kasy.

§ 33. Członek, który wskutek swej winy wyrządził PKZP szkodę, obowiązany jest do jej pokrycia na ogólnych zasadach prawa.

V. STRUKTURA PKZP.

A. Władze PKZP.

§ 34. Władzami PKZP są:

- 1) walne zebranie członków PKZP (lub delegatów),
- 2) zarząd PKZP.

Kadencja zarządu PKZP trwa 3 lata.

B. Walne zebranie.

§ 35. Walne zebranie członków PKZP (lub delegatów) może być zwyczajne lub nadzwyczajne. Prawo udziału w walnym zebraniu przysługuje członkom PKZP (delegatom) oraz — z głosem doradczym — przedstawicielom instancji związkowych. Zwyczajne walne zebranie zwołuje zarząd PKZP co najmniej raz na rok.

§ 36. Nadzwyczajne zebranie powinien zwołać zarząd PKZP w razie potrzeby według swego uznania lub na żądanie:

- 1) komisji rewizyjnej,
- 2) jednej trzeciej członków PKZP,
- 3) rady zakładowej, zarządu oddziału, okręgu lub zarządu głównego właściwego związku zawodowego albo Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Walne zebranie należy zwołać najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym zgłoszono odpowiednie żądanie, nie wcześniej jednak niż po 5 dniach od zawiadomienia członków PKZP o zebraniu.

§ 37. W PKZP liczącej powyżej 500 członków zwołuje się zamiast walnego zebrania członków zebranie delegatów. Delegaci są wybierani przez członków PKZP należących do jednej rady oddziałowej lub grupy związkowej w głosowaniu jawnym, w liczbie ustalonej przez radę zakładową lub instancję związkową, przy której PKZP działa.

§ 38. Tryb i terminy odbywania walnych zebrań sprawozdawczo-wyborczych PKZP ustalają zarządy główne lub okręgowe związków zawodowych kierując się następującymi zasadami:

1) w PKZP zrzeszających ponad 80% załogi walne zebrania sprawozdawczo-wyborcze mogą być organizowane łącznie z zebraniem sprawozdawczo-wyborczymi rad zakładowych, a w PKZP zrzeszających mniejszą część załogi — tego samego dnia, przed rozpoczęciem albo po zakończeniu zebrania sprawozdawczo-wyborczego rady zakładowej;

2) we wszystkich PKZP — niezależnie od liczby członków związku — walne zebrania sprawozdawczo-wyborcze mogą być organizowane łącznie z zebraniem sprawozdawczymi rad zakładowych, zwoływanymi po upływie pierwszego roku kadencji tych rad.

Organizatorami walnych zebrań PKZP są rady zakładowe, przy których działają kasy;

3) wybory członków zarządu i komisji rewizyjnej mogą odbywać się zarówno w sposób jawny, jak i tajny. Sposób dokonywania wyborów określają zarządy główne związków zawodowych w instrukcjach wyborczych.

§ 39. Do kompetencji walnego zebrania należy:

1) uchwalanie regulaminu PKZP oraz jego zmian w oparciu o regulamin ramowy,

2) wybór i odwołanie członków zarządu PKZP, ich zastępców oraz członków komisji rewizyjnej i ich zastępców,

3) zatwierdzanie sprawozdań i bilansów rocznych,

4) wprowadzanie nowych form pomocy na warunkach samowystarczalności, zgodnie z przepisami § 53,

5) ustalanie wysokości wkładów członkowskich na fundusz „A” (§ 20 regulaminu),

6) wysłuchiwanie sprawozdań zarządu PKZP z bieżącej działalności kasy,

7) ustalenie wysokości i warunków spłaty pożyczek udzielanych członkom PKZP w ramach określonych w § 59—75 regulaminu,

8) rozpatrzenie przyczyn powstania szkód i strat oraz podejmowanie decyzji w sprawie ich pokrycia,

9) podejmowanie uchwały o likwidacji PKZP.

§ 40. Walne zebranie jest prawomocne, jeśli bierze w nim udział co najmniej połowa członków lub delegatów. W razie niedojścia do skutku walnego zebrania z powodu braku wymaganej liczby obecnych członków, walne zebranie powinno być zwołane w drugim terminie — nie później jednak niż w ciągu 14 dni. Walne zebranie zwołane w drugim terminie jest prawomocne, bez względu na liczbę obecnych. Wszystkie uchwały walnego zebrania powinny być zgodne z prawem i regulaminem jak również statutami oraz uchwałami i instrukcjami władz związkowych. Z walnego zebrania należy sporządzić protokół, który podpisują przewodniczący zebrania i protokolant.

C. Zarząd PKZP.

§ 41. Zarząd PKZP składa się z 5—15 członków i 3—5 zastępców wybranych na okres trzech lat.

§ 42. Zarząd PKZP na pierwszym posiedzeniu wybiera ze swego grona przewodniczącego, sekretarza i skarbnika. Przewodniczący, wiceprzewodniczący, sekretarze i skarbnicy rad zakładowych nie mogą pełnić funkcji przewodniczącego i skarbnika PKZP oraz wykonywać funkcji księgowego kasy.

§ 43. Członkowie zarządu sprawują swe czynności poza godzinami pracy, jako pracę społeczną, nie otrzymując za nie wynagrodzenia.

§ 44. Posiedzenia zarządu PKZP odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na miesiąc. Dla powzięcia prawomocnych uchwał konieczna jest obecność większości członków zarządu PKZP. Uchwały zarządu zapadają większością głosów. Z każdego posiedzenia należy sporządzić protokół, który podpisują uczestnicy posiedzenia.

§ 45. Do obowiązków zarządu PKZP należy:

1) przyjmowanie członków do PKZP oraz skreślanie ich z listy,

2) prowadzenie właściwej polityki w zakresie udzielania świadczeń, mającej zapewnić odpowiednie środki pieniężne w okresie większego zapotrzebowania,

3) udzielanie członkom pożyczek i ustalanie okresu ich spłaty w granicach przewidzianych w regulaminie kasy,

4) podejmowanie decyzji w sprawie prolongaty spłaty pożyczek w granicach przewidzianych w regulaminie,

5) przyznawanie bezzwrotnych zapomóg i przedkładanie decyzji w tych sprawach do zatwierdzenia radzie zakładowej lub instancji związkowej, przy której PKZP działa,

6) udzielanie innym świadczeń przewidzianych w regulaminie kasy, na zasadach w nim ustalonych,

7) pisemne podawanie przynajmniej raz na rok do wiadomości członków stanu ich wkładów i zadłużenia w sposób uznany za właściwy dla danej PKZP,

8) podejmowanie decyzji w sprawie zwrotu wkładów osobom nie będącym już członkami kasy (§ 28),

9) podejmowanie decyzji w sprawie częściowego wycofania wkładów przez członków zgodnie z postanowieniami regulaminu kasy (§ 29, 30, 31 regulaminu ramowego),

10) ustalanie warunków ponownego przyjęcia członków do kasy (§ 32 regulaminu ramowego),

11) podejmowanie decyzji w sprawie zaciągania pożyczek w instancji związkowej, radzie zakładowej i zakładzie pracy oraz kredytu bezgotówkowego w PKO na podstawie przepisów ustalających zasady korzystania z tego kredytu,

12) sprawowanie kontroli nad regularnym wpływem wkładów członkowskich i innych wpłat członków oraz nad terminowym ściąganiem należności i spłatą zobowiązań PKZP oraz podpisywanie dyspozycji pieniężnych i innych dokumentów,

13) prowadzenie ewidencji członków, sprawozdawczości i statystyki oraz rachunkowości zgodnie z obowiązującymi instrukcjami, przy pomocy księgowego wyznaczonego przez zakład pracy,

14) reprezentowanie PKZP wobec władz i instytucji oraz administracji zakładu pracy,

15) zwoływanie walnych zebrań członków PKZP w porozumieniu z radą zakładową,

16) rozpatrywanie okresowych sprawozdań finansowych i przedkładanie ich w ustalonych terminach nadrzędnej instancji związkowej,

17) składanie walnemu zebraniu sprawozdań z działalności oraz bilansów rocznych kasy do zatwierdzenia,

18) ustalanie dla zarządów oddziałowych PKZP wysokości kwot, w granicach których zarządy te mogą przedstawiać zarządowi PKZP wnioski o udzielenie pożyczek i zapomóg,

19) należyte zabezpieczenie majątku, dokumentów i ksiąg rachunkowych PKZP,

20) zarządzanie innymi sprawami PKZP w granicach przepisów niniejszego regulaminu, uchwał walnego zebrania i zaleceń komisji rewizyjnej oraz instrukcji władz związkowych.

§ 46. W razie stwierdzenia, że PKZP w swej działalności nie przestrzega przepisów prawa lub regulaminu albo zarządzeń władz związkowych, lub w przypadku gdy jej działalność jest sprzeczna z inte-

resem społecznym — rada zakładowa lub instancja związkowa, która stwierdziła powyższe uchybienie, jest obowiązana wystąpić do właściwej dla danej PKZP nadrzędnej instancji związkowej z wnioskiem o natychmiastowe rozwiązanie lub zawieszenie zarządu PKZP. W przypadku rozwiązania lub zawieszenia zarządu PKZP instancja nadrzędna (zarząd oddziału, okręgu lub zarząd główny związku zawodowego) do czasu dokonania wyboru nowego zarządu albo uchylenia zawieszenia powierza wykonywanie czynności zarządu PKZP członkom kasy wskazanym przez radę zakładową lub wyznaczonym przez siebie. Wybory nowego zarządu PKZP powinny nastąpić najpóźniej w terminie miesięcznym od dnia rozwiązania zarządu. W tym samym terminie należy uchylić zawieszenie albo rozwiązać zawieszony zarząd PKZP. Równocześnie z rozwiązaniem lub zawieszeniem zarządu PKZP należy zawiadomić właściwy oddział PKO o odwołaniu prawa podpisywania przelewów i czeków oraz podejmowania wkładów z książeczek PKO na lokatę przez dotychczas uprawnione osoby, podając zarazem do wiadomości oddziału PKO dane dotyczące osób, którym udzielono odpowiednich upoważnień.

D. Zarządy oddziałowe.

§ 47. W zakładach pracy liczących ponad 500 członków PKZP mogą być tworzone zarządy oddziałowe PKZP przy radach oddziałowych.

§ 48. Zarządy oddziałowe są wybierane na okres trzech lat w liczbie 3—5 osób przez oddziałowe zebrania członków PKZP.

§ 49. Zarządy oddziałowe podlegają walnemu zebraniu członków i zarządowi PKZP.

§ 50. W oddziałach liczących powyżej 500 członków PKZP stosuje się odpowiednio przepisy § 37 regulaminu.

§ 51. Zarząd oddziałowy PKZP:

- 1) przedstawia zarządowi PKZP wnioski w sprawie udzielania pożyczek i bezzwrotnych zapomóg,
- 2) kontroluje wpływy wkładów i wpisuowego oraz spłaty pożyczek przez członków na terenie swego oddziału,

3) zwołuje oddziałowe zebrania członków w terminach ustalonych z zarządem PKZP celem omówienia spraw bieżących i złożenia sprawozdania ze swej działalności i wyboru zarządu.

§ 52. W sprawach nie uregulowanych przepisami §§ 47—51 niniejszego regulaminu stosuje się odpowiednio przepisy §§ 41—44.

VI. FUNDUSZE PKZP.

§ 53. Na środki finansowe PKZP składają się następujące fundusze własne:

- 1) Fundusz Oszczędnościowo-Pożyczkowy — „A”,
- 2) Fundusz Zapomogowy — „B”,
- 3) Fundusz Rezerwowy — „C”.

PKZP może posiadać jeszcze inne wyodrębnione fundusze przeznaczone na prowadzenie dodatkowych form pomocy dla członków. Zasady tworzenia tych funduszy, gospodarowania nimi i ewidencjonowania ich powinny być szczegółowo określone w regulaminie kasy. Ponadto PKZP może posiadać fundusze na działalność zleconą przez instancje związkowe oraz może korzystać z bezprocentowego i bezgotówkowego kredytu państwowego. Zasady korzystania i go-

spodarowania tymi funduszami uregulowane są odrębnymi przepisami.

§ 54. Fundusz „A” powstaje z wkładów członkowskich. Celem tego funduszu jest gromadzenie oszczędności członków PKZP i udzielanie pożyczek gotówkowych. Wkłady członkowskie w wysokości i w terminach ustalonych w regulaminie kasy potrącane są członkom PKZP z ich wynagrodzenia. Kwoty te zapisuje się na rachunek osobisty członka.

Wkłady członkowskie nie są oprocentowane.

§ 55. Fundusz „B” powstaje:

- 1) z dotacji zakładu pracy,
- 2) z dotacji związków zawodowych,
- 3) z odsetek od lokat funduszy w PKO,
- 4) z wszelkiego rodzaju ofiar, darowizn i innych nie przewidzianych wpływów.

Fundusz ten przeznaczony jest na udzielenie zapomóg członkom PKZP w przypadkach szczególnych potrzeb życiowych.

§ 56. Fundusz „C” powstaje z wpłat wpisowego przez członków wstępujących do PKZP i z nie doręczonych zwrotów wkładów (§ 28). Część tego funduszu w wysokości 75% pozostaje w PKZP i służy na pokrycie szkód i strat, nieściągalnych zadłużeń zmarłych członków oraz zwrotu nie podjętych wkładów. Pozostałą część Funduszu „C” w wysokości 25% PKZP obowiązana jest przekazywać do zarządu głównego lub z jego upoważnienia do zarządu okręgowego związku zawodowego na „Fundusz rozwojowo-pożyczkowy PKZP”. Fundusz ten przeznaczony jest na zasilanie funduszu pożyczkowego nowo powstających PKZP oraz na pożyczki dla działających PKZP w przypadku powstania dużych szkód w rozmiarach uniemożliwiających im przejściowo kontynuowanie działalności. Z funduszu tego mogą być także pokrywane szkody PKZP, które zarząd główny (okręgowy) uzna za uzasadnione.

§ 57. Fundusze PKZP przechowuje się na rachunkach czekowych i książeczkach oszczędnościowych w PKO.

VII. UDZIELANIE ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZY PKZP.

§ 58. PKZP udziela swoim członkom następujących świadczeń gotówkowych:

- 1) pożyczek — ratalnych, krótkoterminowych i uzupełniających,
- 2) zapomóg,
- 3) innych świadczeń określonych w regulaminie kasy.

Pożyczki udzielane przez PKZP nie są oprocentowane.

§ 59. 1. PKZP przyznaje pożyczki na bieżące potrzeby członków oraz na cele mieszkaniowe, tj. na wkłady do spółdzielni mieszkaniowych, kaucje, wyposażenie mieszkań i remonty.

2. Pożyczki na cele mieszkaniowe udziela PKZP tylko na uzupełnienie oszczędności na ten cel, posiadanych przez członka poza PKZP. Wniosek o udzielenie takiej pożyczki powinien być poparty odpowiednimi dokumentami stwierdzającymi konieczność poniesienia wydatku, np. legitymacja spółdzielni mieszkaniowej, zaświadczenie o wysokości kaucji mieszkaniowej, książeczka oszczędnościowa PKO itp.

§ 60. 1. Maksymalna wysokość pożyczek gotówkowych ratalnych na cele bieżące nie może przekraczać:

1) dla członków, których stan wkładów przewyższa 2-miesięczny zarobek brutto — łącznej kwoty posiadanych wkładów i 1-miesięcznego zarobku brutto,

2) dla pozostałych członków — kwoty 2-miesięcznego zarobku brutto, a dla osób zarabiających poniżej 1000 zł miesięcznie — kwoty 2000 zł.

2. Maksymalna wysokość pożyczek gotówkowych ratalnych na cele mieszkaniowe nie może przekraczać:

1) dla członków, których stan wkładów przewyższa 2-miesięczny zarobek brutto, łącznej kwoty posiadanych wkładów i 2-miesięcznego zarobku brutto,

2) dla pozostałych członków — łącznej kwoty 2-miesięcznego zarobku brutto i 50% stanu wkładów, a dla osób zarabiających poniżej 1000 zł miesięcznie — łącznej kwoty 2000 zł i połowy posiadanych wkładów.

3. Jeśli stan funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego na to pozwala, regulaminy kas mogą ustalać maksymalne wysokości pożyczek dla członków posiadających wkłady niższe od 2-miesięcznego zarobku brutto — w sposób odmienny od ustalonego w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, a mianowicie w powiązaniu z posiadaniem przez członków wkładami. Przy takim ustaleniu maksymalne wysokości pożyczek nie mogą przekraczać:

1) pożyczek na cele bieżące — łącznej kwoty posiadanych przez członka wkładów i 1-miesięcznego zarobku brutto,

2) pożyczek na cele mieszkaniowe — łącznej kwoty posiadanych wkładów i 2-miesięcznego zarobku brutto.

§ 61. Wysokość pożyczek dla wszystkich członków posiadających wkłady niższe od 2-miesięcznego zarobku brutto powinna być ustalona jednolicie w regulaminie kasy, tj. albo zgodnie z postanowieniami § 60 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 albo postanowieniami § 60 ust. 3.

§ 62. W odniesieniu do członków PKZP — rencistów maksymalną wysokość pożyczki ustala się w oparciu o wysokość renty, a nie zarobku brutto.

§ 63. 1. Maksymalne okresy spłat pożyczek gotówkowych ratalnych na cele bieżące nie mogą być dłuższe niż:

— 18 miesięcy dla członków posiadających wkłady równe lub wyższe od 2-miesięcznego zarobku brutto,
— 12 miesięcy dla pozostałych członków.

2. Maksymalne okresy spłat pożyczek gotówkowych ratalnych na cele mieszkaniowe nie mogą być dłuższe niż:

— 24 miesiące dla członków posiadających wkłady wyższe od 2-miesięcznego zarobku brutto,
— 18 miesięcy dla pozostałych członków.

§ 64. Maksymalne kwoty pożyczek i okresy ich spłat ustalone w §§ 60—63 powinny być stosowane w tych PKZP, w których stan funduszy na to pozwala.

§ 65. Członkowie PKZP posiadający wkłady przewyższające 2-miesięczny zarobek brutto mogą otrzymać pożyczkę na cele mieszkaniowe w maksymalnej wysokości i na maksymalny okres spłaty — przewidziany regulaminem kasy — również wtedy, gdy wycofają na ten cel 50% stanu wkładów (§ 29 ust. 1). Podstawę ustalenia wysokości pożyczki w tym przypadku stanowi stan wkładów przed ich wycofaniem.

§ 66. Maksymalne wysokości pożyczek i okresy ich spłat — w ramach określonych niniejszym regulaminem ramowym — ustala regulamin każdej kasy.

§ 67. Przyznanie pożyczki w maksymalnej wysokości uzależnione jest od długości stażu członkowskiego w danej PKZP oraz od posiadania minimum wkładów w wysokości 30% miesięcznego zarobku brutto.

§ 68. 1. Oprócz pożyczek gotówkowych ratalnych PKZP mogą udzielać pożyczek krótkoterminowych (tzw. chwilówek) i uzupełniających. Pożyczki te mogą być udzielane członkom posiadającym zadłużenie z tytułu pożyczki ratalnej.

2. Regulaminy kas mogą przewidywać wypłatę obydwu rodzajów pożyczek określonych w ust. 1 lub tylko jednej z nich, przy uwzględnieniu zaleceń nadrzędnych instancji związkowych oraz sytuacji finansowej PKZP.

§ 69. Pożyczki krótkoterminowe powinny być udzielane według następujących jednolitych zasad:

1) pożyczka podlega jednorazowej spłacie z najbliższego wynagrodzenia członka PKZP,

2) wysokość pożyczki nie może przekraczać 30% wynagrodzenia brutto członka PKZP, z tym jednak zastrzeżeniem, że łączna suma potrącenia w jednym miesiącu na rzecz PKZP z tytułu pożyczki ratalnej i krótkoterminowej nie może być wyższa niż 50% wynagrodzenia netto pracownika,

3) przyznanie pożyczki może nastąpić poza posiedzeniem zarządu — na podstawie decyzji 3 członków zarządu, w tym skarbnika PKZP,

4) pożyczka krótkoterminowa nie wymaga poręczenia spłaty,

5) jeśli się okaże, że wysokość wynagrodzenia należnego pracownikowi, który otrzymał pożyczkę krótkoterminową, uniemożliwia łączne potrącenie raty pożyczki ratalnej i pożyczki krótkoterminowej — pierwszeństwo spłaty posiada pożyczka krótkoterminowa.

§ 70. Pożyczki uzupełniające powinny być udzielane według następujących jednolitych zasad:

1) wysokość pożyczki nie może przewyższać różnicy między maksymalną wysokością pożyczek udzielanych przez kasę i przysługujących pożyczkobiorcy a sumą pozostałego do spłaty zadłużenia,

2) warunkiem udzielenia pożyczki uzupełniającej jest poręczenie jej spłaty przez te same osoby, które poręczyły pożyczkę nie spłaconą,

3) udzielenie pożyczki następuje według zasad przewidzianych dla pożyczek gotówkowych ratalnych z tą zmianą, że powinno być dokonane nowe ustalenie wysokości rat łącznego zadłużenia w ramach dopuszczalnych regulaminem kasy. Wysokość tych rat ustala się dzieląc łączną sumę nowego zadłużenia przez ilość rat (w zaokrągleniu) przy uwzględnieniu życzeń członka.

§ 71. 1. W uzasadnionych przypadkach zarząd PKZP na wniosek zadłużonego członka może odłożyć spłatę pożyczki gotówkowej ratalnej na okres do 3 miesięcy. Jeśli zadłużenie przewyższa stan wkładów członka, wniosek o prolongatę spłaty musi zawierać zgodę poręczycieli pożyczki.

2. Prolongata spłaty pożyczki może mieć miejsce jednorazowo lub dwu- albo trzykrotnie w czasie spłaty danej pożyczki pod warunkiem, że łączny okres przerwy w spłacaniu jednej pożyczki nie będzie dłuższy niż 3 miesiące.

§ 72. O udzieleniu pożyczek, ustaleniu ich wysokości i okresu spłaty decyduje zarząd PKZP w granicach ustalonych w regulaminie kasy.

Przy podejmowaniu decyzji zarząd PKZP obowiązany jest uwzględnić:

- 1) kolejność złożenia wniosku,
- 2) stopień potrzeby,
- 3) opinię rady zakładowej (delegata związkowego, męża zaufania),
- 4) staż przynależności do PKZP i wysokość wkładów na koncie osobistym członka.

§ 73. Uchwały o udzielaniu pożyczek powinny być podejmowane przez zarząd PKZP w obecności przedstawiciela rady zakładowej lub po zasięgnięciu jej opinii.

§ 74. Wniosek o udzielenie pożyczki powinien być złożony na właściwym formularzu zawierającym zobowiązanie spłaty oraz wyrażenie zgody na potrącanie spłat pożyczki z wynagrodzenia, a w przypadku skreślenia z listy członków — zgody na natychmiastowe uregulowanie pozostałego do spłaty zadłużenia. O ile suma pożyczki ratalnej przewyższa wysokość wkładów pożyczkobiorcy, jest on obowiązany przedstawić solidarne poręczenie dwóch członków PKZP lub złożyć weksle gwarancyjne. Forma zabezpieczenia spłaty pożyczki ratalnej powinna być ustalona w regulaminie kasy. Poręczyciele obowiązani są wyrazić zgodę na potrącenie im z wynagrodzenia poręczonej pożyczki w razie jej niespłacenia przez dłużnika na zasadach ustalonych dla dłużnika. Poręczycielami nie mogą być członkowie zarządu PKZP i komisji rewizyjnej.

§ 75. Jeśli regulamin kasy nie przewiduje wypłaty pożyczek uzupełniających, nowej pożyczki gotówkowej ratalnej można udzielić dopiero po spłaceniu pobranej poprzednio pożyczki gotówkowej.

§ 76. Bezwrotne zapomogi przyznaje zarząd PKZP w miarę posiadania środków na ten cel, kierując się sytuacją materialną członka z zachowaniem postanowień zawartych w § 45 pkt 5.

§ 77. Wnioski o udzielenie bezwrotnej zapomogi zaopiniowane przez męża zaufania kierują członkowie do zarządu PKZP. Zarząd PKZP po rozpatrzeniu wniosków przedkłada swoje decyzje do zatwierdzenia radzie zakładowej lub instancji związkowej sprawującej bezpośredni nadzór nad PKZP. Decyzje rady zakładowej lub instancji związkowej w tym względzie są wiążące dla zarządu PKZP.

§ 78. Wnioski o udzielenie pożyczek lub zapomóg należy rozpatrzyć nie później niż w ciągu 14 dni od dnia ich złożenia. Decyzje o przyznaniu pożyczek i zapomóg podaje się do wiadomości załogi w sposób przyjęty w danym zakładzie pracy w ciągu trzech dni od dnia powzięcia decyzji.

§ 79. W przypadku skreślenia z listy członków PKZP zadłużenie członka wykazane w księgowości PKZP, niezależnie od terminów spłaty ustalonych przy powstaniu zobowiązania, staje się natychmiast wymagalne i należy je pokryć przede wszystkim z posiadanych przez niego wkładów.

§ 80. Jeśli zobowiązany do spłaty zadłużenia wobec PKZP już nie pracuje w zakładzie pracy i nie spłaca dobrowolnie tego zadłużenia — należy wezwać go na piśmie do uregulowania należności, wyznaczając termin spłaty. Kopię tego wezwania należy doręczyć poręczycielom. W razie niedokonania spłaty w wyznaczonym terminie zarząd PKZP

obowiązany jest przystąpić do potrącania zadłużenia solidarnie odpowiedzialnym poręczycielem.

W wypadku niemożności ściągnięcia zadłużenia — zarząd PKZP powinien wystąpić za pośrednictwem rady zakładowej z wnioskiem do zarządu głównego związku zawodowego o udzielenie pełnomocnictwa procesowego i skierować sprawę przeciwko dłużnikowi i poręczycielom na drogę sądową.

§ 81. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zarząd PKZP może rozłożyć na spłaty ratalne zadłużenie, które na podstawie § 79 regulaminu stało się natychmiast wymagalne. W tym przypadku dłużnik powinien złożyć odpowiednie zobowiązanie na piśmie, poręczone solidarnie przez dwie osoby spośród członków PKZP. Niedotrzymanie chociażby jednego terminu ratalnej spłaty powoduje natychmiastową wymagalność całej sumy zadłużenia.

§ 82. W przypadku śmierci członka PKZP jego zadłużenie nie podlega zapłacie przez poręczycieli zobowiązania. Zapłaty tego zadłużenia po potrąceniu wkładów należy dochodzić od spadkobierców zmarłego, w razie zaś trudności w ściągnięciu, zadłużenie umorzyć, pokrywając sumę zadłużenia z funduszu rezerwowego „C”.

VIII. RACHUNKOWOŚĆ PKZP.

§ 83. Zarząd PKZP obowiązany jest prowadzić rachunkowość PKZP zgodnie z obowiązującymi przepisami wydanymi przez Centralną Radę Związków Zawodowych. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy.

§ 84. Bilans roczny oraz rachunek strat podpisuje zarząd i księgowy PKZP oraz komisja rewizyjna po przeprowadzeniu kontroli. Protokół z kontroli dołącza się do bilansu. Bilans oraz rachunek strat wraz z propozycją ich pokrycia po zatwierdzeniu przez walne zebranie członków PKZP (delegatów) i radę zakładową należy przesłać do zarządu związku zawodowego, będącego władzą rejestracyjną PKZP najpóźniej do dnia 15 lutego każdego roku.

§ 85. Księgowości PKZP nie może prowadzić członek zarządu PKZP lub członek komisji rewizyjnej oraz osoba prowadząca kasę.

IX. KOMISJA REWIZYJNA.

§ 86. Komisja rewizyjna PKZP składa się z 3—7 członków i 2 zastępców wybranych na okres 3 lat.

§ 87. Komisja rewizyjna PKZP jest organem kontrolującym działalność finansową zarządu PKZP i jej podstawowymi zadaniami są: ochrona mienia PKZP, kontrola przestrzegania przez zarząd PKZP przepisów regulaminu, dotyczących dysponowania funduszami PKZP oraz spłaty pożyczek i należności, czuwanie nad prawidłowym udokumentowaniem wszystkich wpływów i wydatków oraz nad prawidłowym i zgodnym z przepisami prowadzeniem księgowości PKZP. Komisja rewizyjna powinna przeprowadzać kontrolę działalności PKZP co najmniej raz na kwartał.

§ 88. Komisja rewizyjna PKZP nie ma prawa wydawania poleceń zarządowi PKZP, może jednak udzielać mu wskazówek i wydawać zalecenia.

§ 89. Komisja rewizyjna PKZP obowiązana jest do rzetelnego stwierdzenia stanu faktycznego podczas kontroli i jego odtworzenia w protokole.

§ 90. W razie stwierdzenia, że PKZP w swej

działalności finansowej nie przestrzega przepisów prawa lub niniejszego regulaminu albo zarządzeń władz związkowych, lub w przypadku, gdy jej działalność jest sprzeczna z interesem społecznym — komisja rewizyjna jest obowiązana wystąpić do właściwej instancji związkowej z wnioskiem o natychmiastowe rozwiązanie lub zawieszenie zarządu PKZP.

§ 91. Szczegółowy zakres obowiązków i zadań komisji rewizyjnej PKZP określają właściwe instrukcje.

X. LIKWIDACJA PKZP.

§ 92. PKZP przechodzi w stan likwidacji na mocy decyzji zarządu właściwego związku zawodowego, będącego władzą rejestracyjną, powziętej na wniosek walnego zebrania członków PKZP (delegatów) lub z własnej inicjatywy.

Z dniem powzięcia decyzji o likwidacji PKZP zaprzestaje się przyjmowania wkładów członkowskich, wypłaty pożyczek i zapomóg oraz przyjmowania nowych członków.

§ 93. Dla przeprowadzenia likwidacji PKZP powołuje się komisję likwidacyjną w składzie 3—5 osób.

§ 94. Do działalności komisji likwidacyjnej mają odpowiednie zastosowanie przepisy regulaminu dotyczące działalności zarządu PKZP. Likwidacja ma na celu ukończenie spraw bieżących, spłatę zobowiązań oraz ściągnięcie wierzytelności.

§ 95. Decyzję o likwidacji PKZP z podaniem składu komisji likwidacyjnej i miejsca jej urzędowania, wezwaniem dłużników do spłaty należności oraz wyznaczeniem trzymiesięcznego terminu do zgłoszenia roszczeń wierzycieli — należy ogłosić w prasie.

§ 96. Likwidacja PKZP powinna być zakończona w ciągu 6 miesięcy od dnia podjęcia decyzji o likwidacji. W uzasadnionych przypadkach termin ten może być przedłużony decyzją instancji związkowej rejestrującej kasę, powziętą na wniosek komisji likwidacyjnej.

§ 97. Pozostały po likwidacji majątek PKZP przechodzi do dyspozycji zarządu głównego właściwego związku zawodowego. Zlikwidowana PKZP ulega wykreśleniu z rejestru PKZP.

§ 98. W czasie trwania działalności PKZP mogą być podejmowane decyzje o likwidacji dodatkowych form pomocy, prowadzonych przez kasę na podstawie postanowień § 53 regulaminu. Decyzje w tym względzie podejmuje walne zebranie członków lub zarząd związku, będący władzą rejestracyjną. Likwidację tych form pomocy przeprowadza zarząd PKZP w terminie i w sposób uzgodniony z radą zakładową i nadrzędną instancją związkową. Decyzję o likwidacji należy ogłosić w prasie przy zachowaniu postanowień § 95. Przeznaczenie pozostałego z likwidacji funduszu lub pokrycie niedoboru dodatkowej formy pomocy wymaga zgody nadrzędnej instancji związkowej.

XI. ŁĄCZENIE KILKU PKZP W JEDNĄ PKZP.

§ 99. W celu osiągnięcia lepszych rezultatów działalności PKZP, skłzeszające małą liczbę członków mogą się łączyć z innymi podobnymi PKZP tego samego związku zawodowego lub innych związków.

§ 100. Połączenie PKZP może nastąpić za zgodą zainteresowanych związków zawodowych, będących władzami rejestracyjnymi kas, i WKZZ na zasadach całkowitej dobrowolności, wyrażonej zwykłą większością głosów przez specjalnie w tym celu zwołane nadzwyczajne walne zebranie.

§ 101. W wyniku połączenia kilku PKZP powstaje jedna międzyzakładowa PKZP przy jednym z zakładów pracy, uzgodnionym wzajemnie między łączonymi PKZP i administracjami ich zakładów pracy.

§ 102. W celu połączenia się PKZP zarządy ich po uzyskaniu zgody swoich rad zakładowych i administracji zakładów pracy oraz zarządu związku, będącego władzą rejestracyjną, powinny:

1) zwołać nadzwyczajne zebrania w celu uchwalenia wniosków o połączenie,

2) po uchwaleniu połączenia przez walne zebrania ustalić termin zakończenia działalności przez dotychczasowe PKZP,

3) przygotować wspólnie z zarządami łączonych kas projekt nowego regulaminu międzyzakładowej PKZP w oparciu o regulamin ramowy,

4) zwołać walne zebranie członków lub delegatów łączonych kas w celu przyjęcia nowego regulaminu i wyboru zarządu międzyzakładowej PKZP i komisji rewizyjnej.

§ 103. Powstała w wyniku połączenia międzyzakładowa PKZP podlega rejestracji w zarządzie związku, przy którym będzie działać, a dotychczasowe PKZP podlegają skreśleniu z rejestru. Mają tu odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 9—13 niniejszego regulaminu.

§ 104. PKZP połączone sporządzają na dzień połączenia bilanse netto i rachunki strat i przekazują aktywa i pasywa nowej PKZP oraz zamykają swoje rachunki (książeczki oszczędnościowe) w PKO. Archiwa łączonych kas przejmuje międzyzakładowa PKZP.

§ 105. W zakładach połączonych PKZP mogą działać zarządy oddziałowe międzyzakładowych PKZP. W tym przypadku mają do nich odpowiednie zastosowanie postanowienia §§ 47—51 regulaminu.

§ 106. Dopuszczalne jest powołanie z powrotem PKZP przy zakładzie pracy, którego pracownicy należą do międzyzakładowej PKZP. Powołanie PKZP następuje w trybie przewidzianym przepisami §§ 7—14 regulaminu. W tym przypadku międzyzakładowa PKZP obowiązana jest przekazać PKZP wykaz wkładów i zadłużeń członków przechodzących do nowej PKZP, odpowiednią część funduszu „A” oraz uzgodnioną część funduszy: zapomogowe i rezerwowe.

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

§ 107. Niniejszy regulamin ramowy w brzmieniu uwzględniającym zmiany uchwalone przez XV Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych w dniu 20 listopada 1965 r. obowiązuje od dnia 1 stycznia 1966 r. Stosowanie jego postanowień przez poszczególne PKZP następuje po uchwaleniu regulaminu kasy i zarejestrowaniu go przez nadrzędną instancję związkową.

Spłata zobowiązań powstałych przed wejściem w życie nowych regulaminów kas następuje wg zasad dotychczasowych.

DZIAŁ B

29

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 12 stycznia 1966 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych.

(Dziennik Ustaw z dnia 21 stycznia 1966 r. Nr 3, poz. 14)

Na podstawie art. 4 pkt 5 i art. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 39) po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. W tabeli stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 1958 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 33, poz. 149, z 1959 r. Nr 17, poz. 95, z 1960 r. Nr 14, poz. 80, z 1962 r. Nr 31, poz. 145, i z 1965 r. Nr 11, poz. 70) wprowadza się następujące zmiany:

1) w tabeli A w grupie zawodowej zdrowia pod lp. 6, dotyczącej stanowiska „Starszy inspektor, star-

szy instruktor”, w kolumnie 3 „Wymagane kwalifikacje w zakresie wykształcenia” i w kolumnie 4 „Wymagane kwalifikacje w zakresie ilości lat praktyki zawodowej” dodaje się wyrazy: „średnie wykształcenie oraz dyplom szkoły pielęgniarstwa — 8”;

2) w tabeli B w grupie zawodowej zdrowia pod lp. 5, dotyczącej stanowiska „Starszy inspektor, starszy instruktor”, w kolumnie 3 „Wymagane kwalifikacje w zakresie wykształcenia” i w kolumnie 4 „Wymagane kwalifikacje w zakresie ilości lat praktyki zawodowej” dodaje się wyrazy: „średnie wykształcenie oraz dyplom szkoły pielęgniarstwa — 8”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

30

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 21 stycznia 1966 r.

w sprawie postępowania dyscyplinarnego w instytutach naukowo-badawczych.

(Dziennik Ustaw z dnia 4 lutego 1966 r. Nr 5, poz. 29)

Na podstawie art. 36 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. z 1965 r. Nr 19, poz. 129) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. Przepisom rozporządzenia podlegają zatrudnieni na podstawie mianowania w instytutach naukowo-badawczych, zwanych dalej „instytutami”:

- 1) pracownicy naukowo-badawczy;
- 2) dyplomowani pracownicy dokumentacji naukowej;
- 3) bibliotekarze dyplomowani.

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do pracowników naukowo-badawczych zatrudnionych na podstawie mianowania w jednostkach organizacyjnych określonych w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. z 1965 r. Nr 19, poz. 129).

2. Przepisy rozporządzenia dotyczące ministrów stosuje się odpowiednio do:

- 1) przewodniczących komisji i komitetów sprawu-

jących funkcje naczelnych organów administracji państwowej;

- 2) kierowników urzędów centralnych.

§ 3. Jeżeli o ten sam czyn wszczęto postępowanie karne lub karno-administracyjne, komisja dyscyplinarna może zawiesić postępowanie dyscyplinarne, gdy nie da się w nim ustalić z dostateczną pewnością okoliczności faktycznych będących przedmiotem rozpoznania. Komisja dyscyplinarna może w każdej chwili podjąć zawieszony postępowanie.

§ 4. 1. Jeżeli obwiniony opuścił swe dotychczasowe miejsce zamieszkania, a nowego adresu nie można ustalić, przewodniczący komisji dyscyplinarnej ustanawia dla obwinionego obrońcę z urzędu.

2. W razie śmierci obwinionego toczące się postępowanie dyscyplinarne podlega umorzeniu; na żądanie jednak małżonka, krewnego w linii prostej, brata lub siostry, zgłoszone w ciągu dwóch miesięcy od dnia zgonu obwinionego, postanowienie o umorzeniu traci moc i postępowanie dyscyplinarne prowadzi się nadal przy udziale ustanowionego przez jedną z wymienionych osób obrońcę z wyboru albo ustanowionego przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej obrońcę z urzędu.

§ 5. 1. Rozwiązanie stosunku służbowego z mianowanymi pracownikami, o których mowa w § 1, nie stanowi przeszkody do wszczęcia przeciwko nim postępowania dyscyplinarnego za przewinienie, którego dopuścili się w czasie trwania stosunku służbowego, ani nie powoduje umorzenia wszczętego postępowania.

2. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie pięciu lat od chwili popełnienia czynu.

Rozdział 2.

Komisje dyscyplinarne.

§ 6. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych pracowników, o których mowa w § 1, powołane są:

- 1) komisja dyscyplinarna w instytucie;
- 2) wyższa komisja dyscyplinarna przy właściwym ministrze;
- 3) odwoławcza komisja dyscyplinarna przy właściwym ministrze.

§ 7. 1. Członków komisji dyscyplinarnej w instytucie, w liczbie co najmniej siedmiu osób, wybiera rada naukowa instytutu spośród mianowanych pracowników wymienionych w § 1 bądź spośród osób wchodzących w skład rady naukowej instytutu.

2. Rada naukowa wyznacza spośród członków komisji dyscyplinarnej przewodniczącego komisji i dwóch jego zastępców.

§ 8. 1. Członków wyższej komisji dyscyplinarnej w liczbie co najmniej siedmiu osób i odwoławczej komisji dyscyplinarnej w liczbie co najmniej dwunastu osób powołuje właściwy minister spośród mianowanych pracowników zatrudnionych w nadzorowanych przez niego instytutach bądź spośród osób wchodzących w skład rad naukowych tych instytutów.

2. Właściwy minister może na członków wyższej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej powołać pracowników resortu nie będących pracownikami naukowo-badawczymi (dyplomowanymi pracownikami dokumentacji naukowej, bibliotekarzami dyplomowanymi) w liczbie nie przekraczającej liczby powołanych w skład komisji pracowników naukowo-badawczych (dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej, bibliotekarzy dyplomowanych) i osób zajmujących stanowiska profesora lub docenta etatowego w szkolnictwie wyższym. W takim wypadku w skład trzyosobowego zespołu orzekającego powinno wchodzić co najmniej dwóch członków komisji będących pracownikami naukowo-badawczymi (dyplomowanymi pracownikami dokumentacji naukowej, bibliotekarzami dyplomowanymi) albo zajmujących stanowiska profesora lub docenta etatowego w szkolnictwie wyższym.

3. W wypadku zbyt małej liczby pracowników mianowanych zatrudnionych w nadzorowanych instytutach bądź wchodzących w skład rad naukowych tych instytutów samodzielnych pracowników naukowo-badawczych i osób zajmujących stanowiska profesora lub docenta etatowego w szkolnictwie wyższym — właściwy minister może odstąpić od ustalonej w ust. 2 zasady co do składu komisji. W tym wypadku w skład trzyosobowego zespołu orzekającego powinien wchodzić co najmniej jeden członek komisji będący pracownikiem naukowo-badaw-

czym (dyplomowanym pracownikiem dokumentacji naukowej, bibliotekarzem dyplomowanym) albo zajmujący stanowisko profesora lub docenta etatowego w szkolnictwie wyższym.

4. Właściwy minister wyznacza spośród członków wyższej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej przewodniczącego komisji i dwóch jego zastępców.

§ 9. 1. Przyjęcie mandatu członka jednej komisji dyscyplinarnej jest służbowym obowiązkiem pracownika instytutu.

2. Z tytułu pełnienia obowiązków związanych z mandatem członka komisji dyscyplinarnej nie przysługuje wynagrodzenie.

§ 10. 1. Członek komisji dyscyplinarnej nie może pełnić obowiązków członka komisji, jeżeli przeciwko niemu toczy się postępowanie karne lub dyscyplinarne, a gdy postępowanie zakończy się ukaraniem — traci mandat członka komisji.

2. Członek komisji dyscyplinarnej traci mandat w razie rozwiązania z nim stosunku służbowego (stosunku pracy) lub utraty przez niego stanowiska członka rady naukowej.

§ 11. 1. Kadencja komisji dyscyplinarnej trwa trzy lata.

2. Przewodniczący, ich zastępcy oraz pozostali członkowie komisji dyscyplinarnych mogą być w uzasadnionych wypadkach odwoływani przed upływem kadencji w tym samym trybie, w jakim zostali powołani.

3. Skład komisji dyscyplinarnej może być w razie potrzeby uzupełniony w czasie trwania kadencji w trybie określonym w § 7 lub § 8. Mandat nowego członka wygasa z upływem kadencji całej komisji dyscyplinarnej.

4. W razie niemożności pełnienia obowiązków przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej obowiązki te pełni zastępca przewodniczącego komisji, wyznaczony przez przewodniczącego, a w braku takiego wyznaczenia — zastępca najstarszy wiekiem.

§ 12. 1. Komisja dyscyplinarna w instytucie wydaje postanowienia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego oraz rozpatruje w pierwszej instancji sprawy przeciwko pracownikom instytutu wymienionym w § 1, z wyjątkiem spraw, które podlegają w pierwszej instancji właściwości wyższej komisji dyscyplinarnej.

2. Wyższa komisja dyscyplinarna przy właściwym ministrze wydaje postanowienia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego oraz rozpatruje w pierwszej instancji sprawy przeciwko mianowanym pracownikom naukowo-badawczym instytutu zajmującym stanowiska dyrektora instytutu i zastępcy dyrektora oraz przeciwko przewodniczącym komisji dyscyplinarnych.

3. Odwoławcza komisja dyscyplinarna przy właściwym ministrze rozpoznaje zażalenia i odwołania od postanowień i orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez komisję dyscyplinarną w instytucie oraz wyższą komisję dyscyplinarną przy ministrze.

§ 13. 1. Dla nadzorowanych przez jednego ministra instytutów, w których ze względu na zbyt małą liczbę pracowników mianowanych utworzenie oddzielnych komisji dyscyplinarnych natrafia na trudności, może być utworzona wspólna komisja dyscyplinarna. O utworzeniu komisji decyduje po

zasięgnięciu opinii rad naukowych tych instytutów właściwy minister, który określa również liczbę członków tej komisji.

2. Liczba członków wchodzących w skład wspólnej komisji dyscyplinarnej z poszczególnych instytutów powinna być proporcjonalna do liczby zatrudnionych w nich pracowników mianowanych, z tym że każdy instytut zatrudniający więcej niż dziesięciu pracowników mianowanych powinien być w miarę możliwości reprezentowany w składzie komisji przez co najmniej jednego członka komisji.

3. Członków wspólnej komisji dyscyplinarnej wybierają rady naukowe poszczególnych instytutów na zasadach ustalonych w § 7. Przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej i jego zastępców wyznacza właściwy minister spośród członków komisji.

§ 14. W skład zespołu orzekającego we wspólnych komisjach dyscyplinarnych powinien wchodzić co najmniej jeden pracownik instytutu lub osoba wchodząca w skład rady naukowej instytutu zatrudniającego pracownika, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.

§ 15. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w § 6, wydają postanowienia oraz rozpoznają sprawy dyscyplinarne w składzie trzech członków wyznaczonych przez przewodniczącego komisji. Przewodniczącym składu orzekającego jest przewodniczący komisji lub jeden z jego zastępców.

Rozdział 3.

Rzecznicy dyscyplinarni.

§ 16. 1. Rzecznika dyscyplinarnego przy komisji dyscyplinarnej w instytucie oraz jednego lub dwóch jego zastępców powołuje dyrektor instytutu spośród mianowanych pracowników instytutu bądź spośród osób wchodzących w skład rady naukowej instytutu i zatrudnionych w instytucie. W razie utworzenia wspólnej komisji dyscyplinarnej dla kilku instytutów rzecznika dyscyplinarnego powołuje właściwy minister spośród kandydatów wskazanych przez dyrektorów instytutów, dla których komisja została powołana.

2. Rzecznika dyscyplinarnego przy komisji dyscyplinarnej w instytucie oraz jego zastępców powołuje się na okres kadencji komisji dyscyplinarnej. W uzasadnionych wypadkach dyrektor instytutu może odwołać rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcę przed upływem kadencji.

3. W sprawie nie zakończonej przez ustępującą komisję dyscyplinarną dyrektor instytutu może w uzasadnionych wypadkach powierzyć rzecznikowi dyscyplinarnemu z poprzedniej kadencji pełnienie funkcji rzecznika dyscyplinarnego do zakończenia sprawy.

4. Przyjęcie funkcji rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępcy jest służbowym obowiązkiem mianowanego pracownika instytutu.

5. Rzecznik dyscyplinarny przy komisji dyscyplinarnej w instytucie związany jest poleceniami dyrektora instytutu.

§ 17. Do obowiązków rzecznika dyscyplinarnego w instytucie należy:

- 1) prowadzenie postępowania wyjaśniającego;
- 2) składanie komisji dyscyplinarnej wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego;
- 3) uczestniczenie w posiedzeniach i w rozprawach dyscyplinarnych;

4) składanie wniosków o umorzenie postępowania dyscyplinarnego;

5) popieranie oskarżenia przed komisją dyscyplinarną;

6) wnoszenie zażaleń i odwołań od postanowień i orzeczeń komisji dyscyplinarnej w instytucie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej.

§ 18. 1. Rzecznika dyscyplinarnego przy wyższej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej oraz jednego lub dwóch jego zastępców powołuje właściwy minister spośród mianowanych pracowników nadzorowanych przez niego instytutów bądź spośród osób wchodzących w skład rad naukowych tych instytutów i w nich zatrudnionych.

2. Rzecznik dyscyplinarny przy wyższej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej związany jest poleceniami właściwego ministra.

3. Do rzecznika dyscyplinarnego przy wyższej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej stosuje się odpowiednio przepisy § 16 ust. 2—4.

§ 19. Do rzeczników dyscyplinarnych stosuje się odpowiednio przepisy § 9 ust. 2 oraz § 10.

§ 20. Organy instytutu i pracownicy instytutu obowiązani są do udzielania rzecznikom dyscyplinarnym wszelkich informacji i wyjaśnień oraz udostępniania im dokumentów niezbędnych dla celów postępowania dyscyplinarnego.

Rozdział 4.

Postępowanie wyjaśniające.

§ 21. 1. Dyrektor instytutu po otrzymaniu wiadomości o naruszeniu przez pracowników, o których mowa w § 1, ich obowiązków lub o uchybieniu przez nich godności pracownika naukowo-badawczego (dyplomowanego pracownika dokumentacji naukowej, bibliotekarza dyplomowanego) zleca rzecznikowi dyscyplinarnemu instytutu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.

2. W razie otrzymania wiadomości o przewinieniu zarzucanym zastępcy dyrektora instytutu lub przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej dyrektor instytutu zawiadamia właściwego ministra.

3. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny może przesłuchiwać obwinionego, świadków i biegłych, jak również przeprowadzać wszelkie inne dowody konieczne do całkowitego wyjaśnienia sprawy w trybie i pod rygorem przewidzianymi w kodeksie postępowania administracyjnego.

4. Obwinionemu należy już w toku postępowania wyjaśniającego umożliwić złożenie wszystkich wyjaśnień, które jego zdaniem mogą mieć znaczenie dla sprawy, a po zakończeniu tego postępowania — zapoznać obwinionego z treścią zebranych dowodów i umożliwić mu złożenie ustnie lub na piśmie dodatkowych wyjaśnień. Obwiniony ma prawo zgłosić wnioski o przesłuchanie w toku postępowania wyjaśniającego wskazanych przez niego osób w charakterze świadków.

5. Odmowa złożenia wyjaśnień przez obwinionego nie wstrzymuje biegu postępowania.

6. W sprawach przeciwko dyrektorowi instytutu, jego zastępcy lub przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej, rozpoznawanych przez wyższą komisję

dyscyplinarną, uprawnienia dyrektora określone w ust. 1 przysługują właściwemu ministrowi. Czynności rzecznika dyscyplinarnego instytutu określone w ust. 1 i 3 wykonuje w stosunku do tych osób rzecznik dyscyplinarny przy wyższej komisji dyscyplinarnej.

§ 22. 1. Jeżeli wyniki postępowania wyjaśniającego wskazują na zasadność wysuniętych zarzutów, rzecznik dyscyplinarny składa komisji dyscyplinarnej wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i ukaranie obwinionego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

1) tytuł i stopień naukowy, imię i nazwisko oraz inne dane osobowe obwinionego;

2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia ze wskazaniem czasu i miejsca jego popełnienia;

3) wykaz zawierający imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę dyscyplinarną, jak również wyliczenie innych dowodów; do wykazu może być dołączony wniosek o zaniechanie wezwania i odczytanie na rozprawie zeznań świadków przesłuchanych w toku postępowania wyjaśniającego;

4) proponowany rodzaj i wymiar kary dyscyplinarnej;

5) uzasadnienie oparte na wynikach postępowania wyjaśniającego.

3. Jeżeli wyniki postępowania wyjaśniającego nie potwierdzą wysuniętych zarzutów albo się okaże, że od chwili popełnienia czynu upłynęło 5 lat, bądź zaistnieją okoliczności, o których mowa w § 4 ust. 2, rzecznik przedstawia sprawę dyrektorowi instytutu z wnioskiem o niewszczywanie postępowania dyscyplinarnego. Decyzję dyrektora przesyła się obwinionemu. Przepis § 21 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5.

Postępowanie dyscyplinarne.

§ 23. 1. Po złożeniu przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i ukaranie obwinionego przewodniczący komisji dyscyplinarnej, o której mowa w § 6 pkt 1 i 2, wyznacza trzyosobowy skład orzekający komisji (§ 15).

2. Skład orzekający rozpoznaje wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego na posiedzeniu niejawnym, które powinno się odbyć najpóźniej w ciągu 14 dni od złożenia wniosku.

3. Na posiedzeniu niejawnym skład orzekający może wydać postanowienie o:

1) wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i wyznaczeniu jednocześnie terminu rozprawy;

2) odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego;

3) odroczeniu rozpoznania wniosku do czasu uzupełnienia przez rzecznika dyscyplinarnego postępowania wyjaśniającego.

4. Odpisy wydanych na posiedzeniu niejawnym postanowień doręcza się rzecznikowi i obwinionemu.

5. Od postanowienia odmawiającego wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przysługuje rzecznikowi dyscyplinarnemu prawo wniesienia zażalenia do od-

woławczej komisji dyscyplinarnej przy właściwym ministrze.

6. Na postanowienia o wszczęciu postępowania nie służy zażalenie.

7. Obwinionemu doręcza się wraz z odpisem postanowienia komisji o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego — odpis wniosku rzecznika o wszczęcie postępowania i o ukaranie.

§ 24. 1. Zażalenie rzecznika dyscyplinarnego na postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego zostaje rozpoznane na posiedzeniu niejawnym najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia złożenia zażalenia.

2. W razie uwzględnienia zażalenia skład orzekający odwoławczej komisji dyscyplinarnej wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i przekazuje akta sprawy przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej właściwej do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji w celu wyznaczenia nowego składu orzekającego i terminu rozprawy. Członkami składu orzekającego nie mogą być członkowie komisji dyscyplinarnej, którzy brali udział w wydaniu uchylonego postanowienia. Przepisy § 23 ust. 4, 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

3. Postanowienie składu orzekającego odwoławczej komisji dyscyplinarnej, zatwierdzające zaskarżone postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, jest ostateczne i nie służy na nie zażalenie. Przepis § 23 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 25. 1. Po wydaniu przez komisję dyscyplinarną postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny i obwiniony mogą zgłaszać do komisji wnioski o dopuszczenie nowych dowodów. Wnioski powinny być uwzględnione, jeżeli okoliczności, dla których stwierdzenia dowody miałyby być powołane, mogą mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Skład orzekający może zarządzić wezwanie świadków i biegłych oraz przeprowadzenie dowodów nie wskazanych we wnioskach.

2. Skład orzekający nie może nie uwzględnić wniosku obwinionego o wezwanie na rozprawę świadka, co do którego rzecznik dyscyplinarny wnosił o odczytanie jego zeznań zamiast wzywania na rozprawę.

3. Wnioski, o których mowa w ust. 1, powinny być zgłoszone przed upływem trzech dni od dnia doręczenia wezwania na rozprawę.

§ 26. 1. O terminie rozprawy przewodniczący składu orzekającego zawiadamia na piśmie właściwego ministra (kierownika jednostki, której instytut został podporządkowany), dyrektora instytutu i rzecznika dyscyplinarnego, a ponadto wzywa na rozprawę:

1) obwinionego;

2) jego obrońcę, jeżeli został ustanowiony;

3) świadków i biegłych.

2. Obwinionemu doręcza się wraz z wezwaniem:

1) listę członków składu orzekającego;

2) pouczenie o przysługujących mu uprawnieniach i skutkach niestawiennictwa na rozprawę.

3. Termin rozprawy powinien być tak wyznaczony, aby między doręczeniem obwinionemu wezwania na rozprawę a dniem rozprawy upłynęło co najmniej 7 dni. W razie niezachowania tego terminu obwiniony lub jego obrońca może żądać odroczenia rozprawy.

4. Po wydaniu postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego obwiniony i jego obrońca

mogą przeglądać akta sprawy oraz sporządzać wypisy i notatki. Przewodniczący składu orzekającego może odmówić wglądu do akt w ciągu ostatnich trzech dni przed rozprawą.

§ 27. 1. Rzecznik dyscyplinarny, obwiniony lub jego obrońca mają prawo zgłoszenia do przewodniczącego komisji dyscyplinarnej żądania wyłączenia członka składu orzekającego, jeżeli między obwinionym a członkiem składu orzekającego zachodzą stosunki tego rodzaju, że mogą wzbudzać wątpliwość co do bezstronności członka składu orzekającego. Wniosek taki rozpoznaje skład orzekający na posiedzeniu niejawnym przed rozprawą. Wniosek należy uwzględnić, jeżeli przytoczone okoliczności zostaną uprawdopodobnione i uzasadniają wyłączenie członka składu orzekającego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien być zgłoszony przed upływem trzech dni od dnia doręczenia wezwania na rozprawę.

§ 28. 1. Obwiniony ma prawo w postępowaniu przed komisją dyscyplinarną przybrać sobie obrońcę spośród pracowników naukowo-badawczych (dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej, bibliotekarzy dyplomowanych).

2. Przewodniczący składu orzekającego, na wniosek obwinionego lub gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego, może wyznaczyć obrońcę z urzędu spośród pracowników, o których mowa w ust. 1, przy czym obrońcą nie może być członek komisji, przed którą sprawa się toczy. Wyznaczenie obrońcy powinno nastąpić nie później niż na 7 dni przed terminem rozprawy. Obrońca z urzędu może odmówić podjęcia się obrony tylko z ważnych powodów.

3. Obrońca obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym się dowie z tytułu wykonywania czynności obrońcy.

§ 29. 1. Rozprawa dyscyplinarna jest jawna tylko dla mianowanych pracowników instytutu, przedstawicieli organizacji politycznych i społecznych działających w instytucie oraz przedstawicieli właściwego ministra (jednostki, której instytut został podporządkowany). Komisja dyscyplinarna może zezwolić osobie pokrzywdzonej na obecność na rozprawie.

2. W uzasadnionych wypadkach przewodniczący składu orzekającego może uchylić lub ograniczyć jawność rozprawy albo jej części.

3. W razie wyłączenia jawności rozprawy na rozprawie mogą być obecni dyrektor instytutu lub delegowane przez niego osoby, przedstawiciele właściwego ministra (jednostki, której instytut został podporządkowany), przedstawiciel właściwego dla obwinionego związku zawodowego, przedstawiciel organizacji politycznej działającej na terenie instytutu oraz dwie wskazane przez obwinionego osoby spośród pracowników mianowanych.

§ 30. 1. Rozprawą kieruje przewodniczący składu orzekającego.

2. Rozprawa rozpoczyna się od sprawdzenia obecności wezwanych osób; świadków usuwa się do osobnego pokoju, po czym odczytuje się wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i o ukaranie. Następnie przesłuchuje się obwinionego, świadków i biegłych oraz przeprowadza inne dowody.

3. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawę obwinionego, któremu wezwanie doręczono

we właściwym terminie, nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy. Przewodniczący może w takim wypadku ustanowić obrońcę z urzędu, jeżeli nie jest ustanowiony obrońca z wyboru.

4. W razie uznania niestawiennictwa obwinionego na rozprawę za usprawiedliwione, skład orzekający odracza rozprawę, ustalając nowy jej termin.

5. Wzywanie i przesłuchiwanie świadków i biegłych odbywa się w trybie i pod rygorami przewidzianymi w kodeksie postępowania administracyjnego.

6. W razie niestawiennictwa świadka lub biegłego, którego przesłuchanie jest niezbędne, rozprawę się odracza.

7. W razie niemożności stawienia się świadków lub złożenia przez nich zeznań odmiennej treści na rozprawie, odczytuje się ich zeznania w części lub całości z akt postępowania wyjaśniającego.

8. Przed przystąpieniem do przesłuchania świadka lub biegłego przewodniczący uprzedza go o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania; świadków przesłuchuje się osobno na sali rozpraw.

9. Obwiniony, jego obrońca i rzecznik dyscyplinarny mają prawo zadawać pytania świadkom i biegłym oraz wypowiadać się co do każdego zeznania świadka, opinii biegłego lub innego dowodu.

10. Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz obrońcy i obwinionemu, przy czym obwinionemu służy zawsze głos ostatni.

§ 31. Jeżeli na rozprawie okaże się, że zachodzą istotne braki w materiale zebranym w czasie postępowania wyjaśniającego, których na rozprawie uzupełnić nie można, skład orzekający wydaje postanowienie o uzupełnieniu przez rzecznika dyscyplinarnego tego postępowania, wskazując zarazem, w jakim kierunku powinno być ono uzupełnione.

§ 32. Rozprawa może być przerwana z ważnych powodów na czas nie dłuższy niż 21 dni. Jeżeli po wznowieniu rozprawy skład orzekający uległ zmianie, rozprawę prowadzi się od początku.

§ 33. 1. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który powinien zawierać zwięzłe podanie treści i wyjaśnień obwinionego, zeznań świadków i innych wyników postępowania dowodowego oraz przytoczenie wniosków i innych oświadczeń rzecznika i obrońcy, jak również postanowienie składu orzekającego.

2. Protokół podpisują przewodniczący składu orzekającego i protokolant.

§ 34. 1. Po wysłuchaniu głosów stron skład orzekający przystępuje niezwłocznie do narady nad orzeczeniem.

2. Narada i głosowanie są tajne. Prócz członków składu orzekającego może być przy nich obecny tylko protokolant.

3. Narada i głosowanie odbywają się osobno co do winy i osobno co do kary. Przewodniczący zespołu orzekającego głosuje ostatni.

§ 35. 1. Postanowienia składu orzekającego zapadają zwykłą większością głosów.

2. Głosy członków składu orzekającego wstrzymujących się od głosowania liczy się na korzyść obwinionego.

3. Jeżeli przy głosowaniu co do kary zdania członków składu orzekającego tak się podzielią, że na żadną z proponowanych kar nie przypadnie większość głosów, zdanie najmniej przychylnie dla obwinionego przyłącza się do zdania najbardziej doń zbliżonego.

4. Przegłosowany członek składu orzekającego ma prawo złożyć na piśmie uzasadnienie swego odrębnego zdania.

§ 36. 1. Skład orzekający orzeka na mocy przekonania opartego na ocenie całokształtu dowodów ujawnionych w toku rozprawy.

2. Skład orzekający wydaje na rozprawie:

1) orzeczenie o ukaraniu, mocą którego uznaje obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu w całej rozciągłości lub częściowo, i wymierza jedną z kar dyscyplinarnych wymienionych w art. 34 ust. 2 ustawy albo

2) orzeczenie uniewinniające, w którym uwalnia obwinionego od postawionych mu zarzutów, lub też

3) orzeczenie umarzające sprawę, jeżeli skład orzekający dojdzie do wniosku, że czyn popełniony przez obwinionego nie kwalifikuje się jako przewinienie dyscyplinarne, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęło 5 lat lub gdy okaże się, że zachodzą okoliczności przewidziane w § 4 ust. 2, albo gdy rzecznik dyscyplinarny przed odczytaniem na rozprawie wniosku o wszczęcie postępowania i ukaranie obwinionego złoży oświadczenie, że nie popiera oskarżenia.

3. Przy wymiarze kary bierze się pod uwagę stopień winy, szkodliwość społeczną i skutki czynu oraz postawę moralną i obywatelską obwinionego, a także zachowanie się jego przed i po przewinieniu.

4. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku przewinień, wymierza się jedną karę za wszystkie czyny łącznie.

§ 37. 1. Orzeczenie dyscyplinarne powinno być sporządzone na piśmie i zawierać:

1) nazwę komisji oraz datę rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;

2) tytuły i stopnie naukowe oraz imiona i nazwiska członków składu orzekającego, rzecznika i protokolanta;

3) tytuł i stopień naukowy, imię i nazwisko, stanowisko służbowe, miejsce i datę urodzenia obwinionego, tytuł i stopień naukowy oraz imię i nazwisko obrońcy;

4) dokładne określenie czynu zarzucanego obwinionemu;

5) sentencję orzeczenia;

6) uzasadnienie.

2. Uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać ustalenie jego podstawy faktycznej przez wskazanie, jakie fakty skład orzekający uważa za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tym względzie oparł się dowodach i dlaczego nie dał wiary dowodom przeciwnym.

3. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego.

§ 38. 1. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem powinno być ogłoszone bezpośrednio po naradzie.

2. W uzasadnionych wypadkach ogłoszenie orzeczenia może być odroczone, jednakże najwyżej na 7 dni, przy czym dzień i godzina ogłoszenia powinny być podane na rozprawie.

3. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu

orzekającego poucza obwinionego o trybie i terminie wniesienia odwołania.

4. Orzeczenie komisji dyscyplinarnej doręcza się wraz z uzasadnieniem w odpisach właściwemu ministrowi (kierownikowi jednostki, której instytut został podporządkowany), dyrektorowi instytutu, rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu.

§ 39. 1. Rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz obwinionemu, któremu wymierzono karę dyscyplinarną, służy prawo wniesienia odwołania od orzeczenia kończącego postępowanie w komisji dyscyplinarnej w instytucie lub w wyższej komisji dyscyplinarnej — do odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy właściwym ministrze. Złożenie odwołania zawiesza wykonanie orzeczenia.

2. Odwołanie wraz z uzasadnieniem i odpisami dla stron wnosi się za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała orzeczenie, w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

3. Odwołanie może być cofnięte najpóźniej przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej. Cofnięcie odwołania pociąga za sobą uprawomocnienie się orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji.

§ 40. 1. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej po stwierdzeniu, że odwołanie zostało wniesione w przepisany terminie, wyznacza dla danej sprawy skład orzekający i kieruje sprawę na posiedzenie niejawne tego zespołu.

2. Skład orzekający odwoławczej komisji dyscyplinarnej na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu wniosku rzecznika dyscyplinarnego przy odwoławczej komisji dyscyplinarnej rozstrzyga o konieczności wezwania świadków lub dopuszczenia innych dowodów wskazanych w odwołaniu. Przepis § 25 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 41. 1. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej odrzuca odwołanie w razie wniesienia go po upływie terminu przewidzianego w § 39 ust. 2 lub przez osobę nieuprawnioną.

2. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej może przywrócić obwinionemu uchybiony termin na jego wniosek, jeżeli obwiniony uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło wskutek nie zawnionej przezeń przeszkody.

3. Wniosek o przywrócenie terminu składa się wraz z odwołaniem za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała zaskarżone orzeczenie, w ciągu 14 dni od dnia ustania przeszkody.

4. W razie przywrócenia terminu stosuje się odpowiednio przepisy § 40.

§ 42. Przewodniczący składu orzekającego odwoławczej komisji dyscyplinarnej po wydaniu postanowienia zapadłego na posiedzeniu niejawnym (§ 40) wyznacza termin rozprawy odwoławczej, która powinna odbyć się w okresie nie przekraczającym 21 dni od dnia złożenia odwołania. Przepisy §§ 26—29 i § 30 z wyjątkiem ust. 10 stosuje się odpowiednio.

§ 43. 1. Rozprawę odwoławczą rozpoczyna ustne sprawozdanie, w którym członek składu orzekającego odwoławczej komisji dyscyplinarnej wyznaczony jako sprawozdawca przedstawia przebieg dotychczasowego postępowania dyscyplinarnego, treść zaskarżonego orzeczenia, przytoczone w odwołaniu zarzuty oraz okoliczności faktyczne sprawy, jak rów-

niez zawiadamia strony o postanowieniu składu orzekającego w przedmiocie dopuszczenia dowodów.

2. Rzecznik dyscyplinarny, obwiniony i obrońca mogą składać wyjaśnienia, oświadczenia i wnioski ustnie lub na piśmie.

3. Przed zakończeniem rozprawy odwoławczej przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu i obrońcy, przy czym pierwszy głos służy stronie, która wniosła odwołanie.

4. Przepisy §§ 31—35 i § 36 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 44. 1. Odwoławcza komisja dyscyplinarna zatwierdza orzeczenie komisji dyscyplinarnej wydane w pierwszej instancji lub uchyla je i sama orzeka o winie i karze. Przepisy § 36 ust. 2—4, § 37 i § 38 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

2. Odwoławcza komisja dyscyplinarna może podwyższyć orzeczoną karę jedynie wówczas, gdy orzeczenie zostało zaskarżone przez rzecznika dyscyplinarnego.

Rozdział 7.

Wykonywanie kar dyscyplinarnych.

§ 45. 1. Orzeczenie odwoławczej komisji dyscyplinarnej oraz nie zaskarżone w terminie orzeczenie komisji dyscyplinarnej wydane w pierwszej instancji jest prawomocne.

2. Właściwy minister i dyrektor instytutu wydają zarządzenia związane z wykonaniem prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

3. Kary dyscyplinarne wpisuje się do akt osobowych ukaranego.

Rozdział 8.

Zatarcie kar dyscyplinarnych.

§ 46. 1. Ukaranie karą upomnienia podlega zatarciu po upływie dwóch lat, a karą nagany — po upływie trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

2. Jeżeli przed upływem okresu wymaganego do zatarcia ukarania zapadło inne orzeczenie dyscyplinarne orzekające karę, zatarcie poprzedniego ukarania może nastąpić łącznie z zatarciem kary ostatnio orzeczonej.

3. Zatarcie ukarania zarządza na wniosek ukaranego lub rzecznika dyscyplinarnego komisja dyscyplinarna, która ostatnio orzekała w sprawie.

4. Zatarcie ukarania powoduje uznanie pracownika naukowo-badawczego (dyplomowanego pracownika dokumentacji naukowej, bibliotekarza dyplomowanego) za nie karanego i usunięcie wpisu orzeczenia dyscyplinarnego z akt osobowych.

§ 47. 1. Ukaranie karą nagany z pozbawieniem prawa zajmowania określonych stanowisk może być zatarte po trzech latach, jeżeli pozbawienie tego prawa orzeczono na okres do jednego roku, oraz po pięciu latach, jeżeli pozbawienie tego prawa orzeczono na okres dłuższy niż jeden rok. Okresy te liczy się od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

2. Ukaranie karą dyscyplinarnego zwolnienia ze służby lub karą wydalenia ze służby może być zatarte po upływie dziesięciu lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

3. O zatarciu ukarania decyduje na wniosek ukaranego lub rzecznika dyscyplinarnego komisja dyscyplinarna, która ostatnio orzekała w sprawie.

4. W razie likwidacji komisji dyscyplinarnej w instytucie o zatarciu ukarania decyduje odwoławcza komisja dyscyplinarna przy właściwym ministrze, a w razie reorganizacji resortu — odwoławcza komisja dyscyplinarna resortu, który przejął jego zadania.

5. Przepisy § 46 ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 9.

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego.

§ 48. 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem może nastąpić, gdy się okaże, że wydanie orzeczenia nastąpiło wskutek fałszywego zeznania świadka lub biegłego, sfałszowania dokumentu albo przekupstwa, lub gdy po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody mogące mieć istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia.

2. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego mogą składać: obwiniony, obrońca, rzecznik dyscyplinarny, a po śmierci obwinionego lub w czasie jego choroby umysłowej — jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

3. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego jest niedopuszczalne w razie jego śmierci lub po upływie pięciu lat od chwili popełnienia czynu.

4. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego należy wnieść w ciągu 30 dni od dnia, w którym obwiniony lub osoby wymienione w ust. 2 dowiedzieli się o przyczynie uzasadniającej wznowienie.

§ 49. 1. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego wnosi się do tej komisji dyscyplinarnej, która wydała prawomocne orzeczenie. Wniosek rozpatruje wyznaczony przez przewodniczącego komisji trzyosobowy skład orzekający na posiedzeniu niejawnym. W razie potrzeby skład orzekający może przed rozpatrzeniem wniosku zlecić rzecznikowi dyscyplinarnemu sprawdzenie wskazanych we wniosku okoliczności. Postanowienie w sprawie wznowienia postępowania dyscyplinarnego doręcza się wraz z uzasadnieniem osobom wymienionym w § 48 ust. 2.

2. W razie likwidacji komisji dyscyplinarnej w instytucie wniosek o wznowienie postępowania składa się do ministra sprawującego nadzór nad instytutem, w którym toczyło się postępowanie. Minister wyznacza komisję właściwą do rozpatrzenia wniosku.

3. Na postanowienie w sprawie wznowienia postępowania służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w ciągu 14 dni od dnia doręczenia postanowienia,

4. Zażalenie na postanowienie w sprawie wznowienia postępowania, wydane przez odwoławczą komisję dyscyplinarną, rozpoznaje pięcioosobowy skład tej komisji. Członkami jego nie mogą być osoby, które brały udział w wydaniu zaskarżonego postanowienia.

§ 50. 1. Po uprawomocnieniu się postanowienia o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego komisja dyscyplinarna, która wydała postanowienie, uchyla poprzednie orzeczenie i przekazuje sprawę przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej właściwej do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji w celu ponownego przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

2. Wznowione postępowanie toczy się według zasad ogólnych. Jeżeli wznowione postępowanie toczy się po śmierci obwinionego lub jeżeli obwiniony jest umysłowo chory, przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza obrońcę z urzędu, chyba że wnioskodawca sam ustanowił obrońcę.

3. Orzeczenie wydane w postępowaniu wznowionym na korzyść obwinionego nie może wymierzać kary surowszej od tej, jaka była orzeczona w uchylonym orzeczeniu.

Rozdział 10.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 51. Do zawieszania w czynnościach służbowych mianowanego pracownika instytutu, przeciwko któremu toczy się postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne, stosuje się odpowiednio przepisy art. 64 i 65 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. z 1949 r. Nr 11, poz. 72).

§ 52. Obsługę komisji dyscyplinarnej w instytucie wykonują pracownicy instytutu, wyznaczeni przez dyrektora. Obsługę wyższej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej wykonuje sekretariat powołany przez właściwego ministra.

§ 53. Wydatki związane z działalnością komisji dyscyplinarnej pokrywane są ze środków finansowych jednostek, przy których komisje te działają.

§ 54. Sprawy, w których w dniu wejścia w życie rozporządzenia postępowanie przed komisjami dyscyplinarnymi w pierwszej instancji nie zostało zakończone, prowadzi się nadal według przepisów dotychczasowych aż do zakończenia postępowania w tej instancji. Poczynając od wniesienia odwołania, postępowanie w tych sprawach prowadzi się według przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 55. Tracą moc przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 1963 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla pracowników naukowych zatrudnionych w instytutach naukowo-badawczych oraz postępowania przed tymi komisjami (Dz. U. Nr 2, poz. 14).

§ 56. Wykonanie rozporządzenia porucza się właściwym ministrom.

§ 57. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

31

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 12 lutego 1966 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie tworzenia funduszu zakładowego w przedsiębiorstwach wykonawstwa inwestycyjnego i geologicznych.

(Dziennik Ustaw z dnia 19 lutego 1966 r. Nr 7, poz. 43)

Na podstawie art. 2 ust. 3 i 4 oraz art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78) zarządza się, co następuje:

§ 1. W załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 maja 1962 r. w sprawie tworzenia funduszu zakładowego w przedsiębiorstwach wykonawstwa inwestycyjnego i geologicznych (Dz.

U. z 1962 r. Nr 36, poz. 162 oraz z 1964 r. Nr 1, poz. 1 i Nr 42, poz. 285) dodaje się w pkt 1 lit. f) w brzmieniu:

„f) Ministrowi Przemysłu Chemicznego 5,5%”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1966 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

32

UCHWAŁA Nr 306 RADY MINISTRÓW

z dnia 30 listopada 1965 r.

w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej.

(Monitor Polski z dnia 13 stycznia 1966 r. Nr 1, poz. 2)

Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się następujące podstawowe formy dokształcania i doskonalenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymagających średniego i wyższego wykształcenia:

1) kursy,

2) kursy — seminaria,

3) praktyki,

4) samokształcenie kierowane,

5) studia podyplomowe.

§ 2. 1. W zależności od formy prowadzenia kursy dzieli się na:

1) kursy stacjonarne, organizowane z oderwaniem lub bez oderwania od pracy,

2) kursy zaoczne (korespondencyjne); uczestnicy kursów zaocznych uczą się samodzielnie na podstawie dostarczanych przez organizatorów kursu podręczników, przewodników metodycznych i instrukcji oraz wykonują prace kontrolne, zdają kolokwia i egzaminy; uczestnikom kursów udzielana jest pomoc w postaci konsultacji,

3) kursy z częściowym oderwaniem od pracy, które posiadają podstawowe elementy zarówno kursu zaocznego, jak i stacjonarnego.

2. W zależności od poziomu kwalifikacji uczestników kursy dzielą się na:

1) kursy określone w § 3 uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 1964 r. w sprawie niektórych zasad dotyczących prowadzenia i finansowania kursowego szkolenia lub doskonalenia zawodowego (Monitor Polski Nr 58, poz. 274),

2) kursy podyplomowe, przeznaczone dla pracowników z wyższym wykształceniem; celem tych kursów jest dalsza specjalizacja oraz aktualizacja wiedzy i jej zastosowanie.

§ 3. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o:

1) doszktałaniu pracowników — należy przez to rozumieć uzupełnienie wiedzy i umiejętności wymaganej od pracownika na danym stanowisku,

2) doskonaleniu kwalifikacji pracowników — należy przez to rozumieć aktualizację wiedzy i umiejętności wymaganych od pracownika na danym stanowisku,

3) ośrodku doszktałania i doskonalenia kadr — należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną dysponującą odpowiednimi środkami finansowymi, wyposażeniem oraz kadrą wykładowców, której zadaniem jest stałe prowadzenie doszktałania i doskonalenia kadr,

4) uchwale nr 239 — należy przez to rozumieć uchwałę nr 239 Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 1964 r. w sprawie niektórych zasad dotyczących prowadzenia i finansowania kursowego szkolenia lub doskonalenia zawodowego (Monitor Polski Nr 58, poz. 274).

§ 4. 1. Doszktałanie i doskonalenie kwalifikacji pracowników w formach wymienionych w § 1 pkt 1—4 zależnie od potrzeb i posiadanych uprawnień mogą prowadzić jednostki państwowe, społeczne i spółdzielcze.

2. Studia podyplomowe prowadzą szkoły wyższe we własnym zakresie lub przy współudziale placówek Polskiej Akademii Nauk i instytutów naukowo-badawczych.

§ 5. 1. Należy dążyć do koncentracji doszktałania i doskonalenia kwalifikacji pracowników w dużych ośrodkach doszktałania i doskonalenia kadr, nowoczesnie wyposażonych, dysponujących kadrą dydaktyczną, zapewniającą uczestnikom osiągnięcie istotnych korzyści z udziału w doszktałaniu i doskonaleniu.

2. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac przedstawi Radzie Ministrów w terminie do dnia 30 czerwca 1966 r. projekt uchwały w sprawie działalności i rozwoju służb szkoleniowych.

§ 6. 1. Instytuty naukowo-badawcze powinny

współpracować ze służbami szkoleniowymi przez systematyczne przekazywanie im własnych osiągnięć naukowych i technicznych, które mogą być wykorzystane w procesie doszktałania i doskonalenia kwalifikacji pracowników, udostępnianie laboratoriów i posiadanego wyposażenia oraz zapewnianie udziału specjalistów w realizowanych w tym zakresie zajęciach dydaktycznych.

2. W uzasadnionych wypadkach instytuty naukowo-badawcze powinny prowadzić doskonalenie kwalifikacji pracowników we własnym zakresie.

§ 7. 1. Doszktałanie i doskonalenie kwalifikacji pracowników zajmujących stanowiska, na których wymagane jest wykształcenie średnie lub wyższe, może być obowiązkowe. Obowiązkowe doszktałanie i doskonalenie kwalifikacji pracowników powinno być prowadzone dla pracowników tych dziedzin, w których szybki rozwój nauki i techniki szczególnie wymaga uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i podniesienia poziomu wiedzy. Obowiązkowe doszktałanie i doskonalenie kwalifikacji pracowników może być również prowadzone dla pracowników pełniących funkcje wymagające dodatkowych studiów w zakresie wiadomości, których nie mogli nabyć w normalnym trybie nauczania.

2. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) i przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) ustalą wykaz stanowisk, na których zatrudnieni pracownicy podlegać będą obowiązkowemu doszktałaniu i doskonaleniu kwalifikacji, oraz określią częstotliwość prowadzenia tego doszktałania i doskonalenia, jak również ramową jego tematykę. Wykaz ten powinien być aktualizowany w miarę potrzeb.

3. Dla pracowników zajmujących stanowiska, o których mowa w ust. 2, ale nie posiadających wymaganego na danym stanowisku wykształcenia średniego lub wyższego, właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) określią zakres, częstotliwość oraz tematykę obowiązkowego doszktałania i doskonalenia kwalifikacji, przy tym zakres doszktałania tych pracowników powinien uwzględniać przede wszystkim uzupełnienie wymaganego wykształcenia. W uzasadnionych wypadkach pracownicy ci — jeżeli przez wieloletnią praktykę nabyli odpowiednie umiejętności — mogą być objęci obowiązkowym doszktałaniem i doskonaleniem kwalifikacji, prowadzonym dla pracowników posiadających wykształcenie średnie lub wyższe.

4. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac zaleci wprowadzenie odpowiednich klauzul do umów o pracę zawieranych z pracownikami przyjmowanymi na stanowiska, dla których wprowadzono obowiązkowe doszktałanie i doskonalenie kwalifikacji.

§ 8. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego i Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz zainteresowanymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych) ustali w terminie do dnia 30 czerwca 1966 r. program wprowadzania stopni specjalizacji pracowników z wyższym wykształceniem oraz

określi zasady, formy i metody organizowania i prowadzenia studiów i kursów podyplomowych, wymaganych do uzyskania tych stopni, jak również ustali tryb nadawania stopni specjalizacji absolwentom kursów i studiów podyplomowych.

§ 9. Systematyczne podnoszenie przez pracownika swoich kwalifikacji:

1) powinno być brane pod uwagę jako jeden z czynników przy przeszerowaniach i awansach,
2) jest warunkiem do zajmowania stanowisk, o których mowa w § 7 ust. 2.

§ 10. 1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników gospodarki narodowej odbywa się zgodnie z rocznymi i wieloletnimi planami, które stanowią część planów gospodarczych, sporządzanych przez wszystkie jednostki organizacyjne podległe właściwym ministrom (kierownikom urzędów centralnych) oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

2. Plany podnoszenia kwalifikacji pracowników sporządza się w trybie ustalonym w instrukcji dotyczącej opracowania projektu narodowego planu gospodarczego.

§ 11. 1. Ministrowie: Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Górnictwa i Energetyki, Przemysłu Chemicznego i Przemysłu Ciężkiego w terminie do końca 1966 r., a pozostali ministrowie i kierownicy urzędów centralnych oraz przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) w terminach uzgodnionych z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki, nie później jednak niż do końca 1967 r., opracują na okres do 1970 r. ramowe założenia programowe doskazywania i doskazywania pracowników wymienionych w § 7 ust. 1 i 3.

2. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki przedstawi Radzie Ministrów założenia wymienione w ust. 1, uzgodnione z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

3. Założenia, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny określać między innymi:

1) potrzeby w zakresie doskazywania i doskazywania kadry technicznej oraz kadry kierowniczej; potrzeby te powinny być ustalone:

a) dla kadry technicznej — na podstawie planu rozwoju techniki danej gałęzi, z uwzględnieniem aktualnego stanu kwalifikacji zatrudnionych pracowników i przewidywanych zmian w strukturze kwalifikacyjnej kadr w związku z wprowadzeniem nowej techniki,

b) dla kadry kierowniczej — na podstawie uchwały nr 224 Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1964 r. w sprawie postępu ekonomicznego w gospodarce uspołecznionej i organizacji służb ekonomicznych (Monitor Polski Nr 55, poz. 260) oraz uchwały nr 225 Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1964 r. w sprawie organizacyjno-technicznej rekonstrukcji branż i gałęzi gospodarki uspołecznionej oraz regionów (Monitor Polski Nr 55, poz. 261), z uwzględnieniem zmian w systemie planowania i zarządzania,

2) zadania i formy realizacji tych zadań w ramach resortu, jak również poza resortem (komórki szkoleniowe, ośrodki resortowe, branżowe, zakładowe, międzyresortowe ośrodki doskazywania i do-

skonalenia kadr oraz ośrodki prowadzone przez centrale spółdzielcze, organizacje społeczne itp.),

3) niezbędne środki finansowe zarówno dla stworzenia bazy inwestycyjnej, jak i prowadzenia prac dydaktycznych i organizacyjnych.

§ 12. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw), biorąc pod uwagę dotychczasowy dorobek i możliwości organizacji społecznych, w szczególności Naczelnej Organizacji Technicznej i Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, uwzględnią ich udział w pracach, o których mowa w §§ 7 i 11, oraz określą w uzgodnieniu z nimi ich zadania w zaspokajaniu potrzeb resortu i województwa, związanych z doskazywaniem i doskazywaniem kwalifikacji pracowników.

§ 13. W celu podniesienia efektywności prowadzonego doskazywania i doskazywania kadr:

1) Przewodniczący Komitetu do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” uwzględni możliwość wykorzystania radia i telewizji dla potrzeb związanych z doskazywaniem i doskazywaniem kwalifikacji pracowników,

2) Minister Kultury i Sztuki po zasięgnięciu opinii Rady Piśmiennictwa Technicznego zapewni w ramach programu wydawniczego wydawanie wydawnictw skryptowych i podręczników, przy wykorzystaniu techniki małej poligrafii,

3) Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego oraz Ministrem Oświaty w terminie do dnia 31 grudnia 1966 r. opracuje:

a) program produkcji, importu i wykorzystania filmów związanych z upowszechnianiem osiągnięć nowej techniki,

b) program produkcji nowoczesnych pomocy naukowych i urządzeń w zakresie techniki nauczania.

§ 14. 1. Centralny Ośrodek Doskazywania Kadr Kierowniczych pełni rolę wiodącą w podnoszeniu kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej w zakresie organizacji zarządzania i kierownictwa.

2. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych) określi w terminie do dnia 30 czerwca 1966 r. instytucje, które w zakresie doskazywania i doskazywania specjalistycznego pracowników z wyższym i średnim wykształceniem spełniać będą zadania analogiczne, jak Centralny Ośrodek Doskazywania Kadr Kierowniczych.

§ 15. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych) ustali w terminie do dnia 30 czerwca 1966 r. instytucje zobowiązane do prowadzenia badań w zakresie metod, efektywności i kierunków doskazywania i doskazywania kwalifikacji pracowników oraz opracuje program ich działalności na lata 1966 i 1967.

§ 16. 1. Minister Szkolnictwa Wyższego określi wymagania kwalifikacyjne wykładowców studiów podyplomowych.

2. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych)

po zasięgnięciu opinii Naczelnej Organizacji Technicznej i Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, a także innych zainteresowanych organizacji, jak Zrzeszenie Prawników Polskich lub Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, określa do dnia 30 czerwca 1966 r. kryteria kwalifikacyjne wykładowców kursów. Kryteria kwalifikacyjne wykładowców kursów podyplomowych uzgodnione zostaną z Ministrem Szkolnictwa Wyższego, a pozostałych wykładowców — z Ministrem Oświaty.

§ 17. 1. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki:

1) koordynuje całokształt działalności związanej z dokształcaniem i doskonaleniem kwalifikacji pracowników ze średnim i wyższym wykształceniem,

2) określi zasady koordynacji centralnej i terenowej, związane z dokształcaniem i doskonaleniem kwalifikacji pracowników.

2. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w ramach zasad, o których mowa w ust. 1 pkt 2, koordynuje doskonalenie kwalifikacji pracowników w zakresie organizacji zarządzania i kierownictwa.

§ 18. Minister Oświaty w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych i w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki

oraz Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac opracuje i przedstawi Radzie Ministrów zakres i zasady dokształcania pracowników nie mających średniego wykształcenia.

§ 19. Zaleca się centralnym organizacjom spółdzielczym i organizacjom społecznym organizowanie dokształcania i doskonalenia kwalifikacji pracowników na zasadach zawartych w niniejszej uchwale.

§ 20. Przepisy uchwały nie dotyczą:

1) żołnierzy będących w czynnej służbie wojskowej,

2) pracowników służby zdrowia objętych szkoleniem w ramach resortu podległego Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 21. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Komitetu Nauki i Techniki, Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, zainteresowanym ministrom (przewodniczącym komitetów i kierownikom urzędów centralnych) oraz przewodniczącym prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 22. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

33,

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 17 stycznia 1966 r.

w sprawie uzupełnienia tabeli stanowisk pracowników prezydium rad narodowych.

(Dziennik Ustaw z dnia 28 stycznia 1966 r. Nr 4, poz. 21)

Na podstawie art. 4 pkt 5 i art. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 39) oraz § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 1958 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydium rad narodowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 33, poz. 149, z 1959 r. Nr 17, poz. 95, z 1960 r. Nr 14, poz. 80, z 1962 r. Nr 31, poz. 145, z 1965 r. Nr 11, poz. 70 i z 1966 r. Nr 3, poz. 14) zarządza się, co następuje:

§ 1. Tabelę stanowisk, kwalifikacji i uposażenia

pracowników prezydium rad narodowych, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 1958 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydium rad narodowych (Dz. U. Nr 33, poz. 149 z późniejszymi zmianami) w części A, dotyczącej pracowników prezydium wojewódzkich rad narodowych, rad narodowych miast wyłączonych z województw oraz rad narodowych miast liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, w grupie zawodowej ekonomiczno-prawnej uzupełnia się, jak następuje:

Lp.	Nazwa stanowiska	Wymagane kwalifikacje w zakresie:		Prezydium wojewódzkich rad narodowych oraz rad narodowych miast wyłączonych z województw	Prezydium rad narodowych miast powyżej 100 tys. mieszkańców
		wykształcenia	ilości lat praktyki zawodowej		
1	2	3	4	5	6
4b	Starszy planista na samodzielnym stanowisku	wyższe wykształcenie ekonomiczne, prawnicze lub równorzędne	4	VIII—III	—
7	Kierownik samodzielnego referatu	wyższe wykształcenie ekonomiczne lub prawnicze średnie wykształcenie	4 8	VIII—IV	—

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW KOMUNIKACJI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 7 grudnia 1965 r.

w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych.*(Dziennik Ustaw z dnia 27 grudnia 1965 r. Nr 54, poz. 337)*

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 295) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. 1. Ruch pojazdów przewożących materiały niebezpieczne na drogach publicznych powinien odbywać się z zachowaniem przepisów rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1962 r. Nr 61, poz. 295 i z 1965 r. Nr 19, poz. 128), zwanego w dalszym ciągu rozporządzeniem w sprawie ruchu na drogach publicznych, oraz przepisów niniejszego rozporządzenia.

2. Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy przewozu materiałów niebezpiecznych, znajdujących się w dyspozycji jednostek wojskowych oraz organów Milicji Obywatelskiej.

§ 2. 1. Materiałami niebezpiecznymi są materiały, które ze względu na swe właściwości chemiczne lub fizyczne bądź biologiczne mogą w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nimi w związku z przewozem spowodować śmierć, rozstrój zdrowia lub uszkodzenie ciała ludzkiego albo zniszczenie lub uszkodzenie dóbr materialnych.

2. Pod względem rodzaju zagrożenia materiały niebezpieczne dzielą się na następujące klasy:

- Klasa Ia — materiały i przedmioty wybuchowe,
- Klasa Ib — przedmioty wypełnione materiałami wybuchowymi,
- Klasa Ic — materiały zapalające, ogień sztuczne i podobne artykuły,
- Klasa Id — gazy sprężone, skroplone lub rozpuszczone pod ciśnieniem,
- Klasa Ie — materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne,
- Klasa II — materiały samozapalne,
- Klasa IIIa — materiały ciekłe zapalne,
- Klasa IIIb — materiały stałe zapalne,
- Klasa IIIc — materiały utleniające, podtrzymujące palenie,
- Klasa IVa — materiały trujące,
- Klasa IVb — materiały promieniotwórcze,
- Klasa V — materiały żrące,
- Klasa VI — materiały budzące odrazę lub zakaźne,
- Klasa VII — nadtlenki organiczne.

§ 3. Warunki bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów i przedmiotów wybuchowych (klasy Ia, Ib i Ic) na drogach publicznych określa — z zastrzeżeniem przepisu § 6 pkt 2 — rozporządzenia Mi-

nistrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 17 maja 1965 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów wybuchowych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 22, poz. 139).

§ 4. Szczegółowy wykaz materiałów niebezpiecznych i warunki ich opakowania oraz przepisy dotyczące pojazdów przeznaczonych do przewozu materiałów niebezpiecznych zawierają „Szczegółowe przepisy bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych”, zatwierdzone przez Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu Chemicznego, zwane w dalszym ciągu „szczegółowymi przepisami”.

Rozdział 2.**Warunki dopuszczenia pojazdów do przewozu materiałów niebezpiecznych.**

§ 5. 1. Do przewozu materiałów niebezpiecznych mogą być używane pojazdy samochodowe i przyczepy (naczepy) odpowiadające warunkom określonym w § 6 — z ograniczeniami podanymi w ust. 2 i 3 oraz z wyjątkiem motocykli (skuterów) zarówno jednośladowych, jak i wielośladowych.

2. Ciągniki rolnicze i pojazdy o napędzie gazem generatorowym, gazem sprężonym lub gazem płynnym mogą być używane tylko do przewozu materiałów niebezpiecznych klasy VI; ciągniki rolnicze mogą być ponadto używane do przewozu oleju napędowego (klasa IIIa) w ilości do 2500 kg przy użyciu do przewozu przyczepy-cysterny oraz w ilości do 900 kg przy użyciu do przewozu naczyń na olej.

3. Pojazd użyty do przewozu materiałów niebezpiecznych może ciągnąć nie więcej niż jedną przyczepę (naczepę). Zabrania się ciągnięcia pustej przyczepy za pojazdem, przewożącym materiały niebezpieczne.

4. Do przewozu materiałów niebezpiecznych klasy VI mogą być również używane pojazdy zaprzęgowe odpowiadające warunkom określonym w § 7.

§ 6. Pojazdy samochodowe i przyczepy używane do przewozu materiałów niebezpiecznych powinny:

1) odpowiadać warunkom technicznym części IV rozporządzenia w sprawie ruchu na drogach publicznych oraz warunkom określonym w szczegółowych przepisach; ponadto pojazdy-cysterny oraz pojazdy, na których są umieszczone cysterny odejmowalne lub duże pojemniki-cysterny, powinny posiadać konstrukcję zabezpieczającą cysternę przed bezpośrednimi uderzeniami co najmniej od strony przedniej i tylnej,

2) posiadać świadectwo dopuszczenia do przewozu materiałów niebezpiecznych, zwane dalej świadectwem dopuszczenia, stwierdzające, że pojazdy

odpowiadają przepisom obowiązującym w tym zakresie. Przepis ten dotyczy również pojazdów używanych do przewozu materiałów wybuchowych (§ 3).

§ 7. Pojazd zaprzęgowy używany do przewozu materiałów niebezpiecznych powinien być zaprzężony w parę koni niepełochliwych i posiadać:

- 1) platformę z burtami lub skrzynię ładunkową,
- 2) ogumienie pneumatyczne i resory,
- 3) sprawnie działający hamulec ręczny,
- 4) dwa kliny do podkładania pod koła, o wymiarach odpowiadających ciężarowi pojazdu i średnicy kół,

5) dwie elektryczne przenośne latarnie o światłach koloru żółtego samochodowego, widocznych z odległości co najmniej 150 m w warunkach zapewniających przejrzystość powietrza; źródło zasilania latarni powinno być niezależne od pojazdu, a świecenie może być przerywane o częstotliwości 60:120 okresów na minutę.

§ 8. 1. Świadectwo dopuszczenia (§ 6 pkt 2) wydaje właściwy do spraw komunikacji organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) na podstawie wyników badania technicznego.

2. W odniesieniu do pojazdu zbiornikowego (pojazdu-cysterny lub pojazdu z cysterną odejmowalną), oprócz wyników badania pojazdu, podstawą wydania świadectwa dopuszczenia (ust. 1) jest poświadczenie rejonowego dozoru technicznego stwierdzające, że cysterna pojazdu odpowiada warunkom technicznym określonym w szczegółowych przepisach. Nie dotyczy to cystern i naczyń:

- 1) przeznaczonych do przewozu materiałów klasy VI,
- 2) o nadciśnieniu nie przekraczającym 0,7 kG/cm²,
- 3) o pojemności nie przekraczającej 350 cm³,
- 4) drewnianych, gumowych, szklanych i ceramicznych.

3. Świadectwo dopuszczenia jest ważne na okres jednego roku.

4. Świadectwo dopuszczenia powinno być okazywane na żądanie organów kontroli ruchu drogowego.

5. Świadectwo dopuszczenia powinno być zwrócone organowi, który je wydał, w razie:

- 1) wycofania pojazdu z eksploatacji,
- 2) zmiany właściciela pojazdu,
- 3) upływu terminu ważności świadectwa,
- 4) wprowadzenia zasadniczych zmian w konstrukcji pojazdu.

6. Zwrot świadectwa powinien być dokonany w terminie 14 dni, licząc od dnia powstania okoliczności uzasadniających obowiązek zwrotu.

§ 9. Świadectwo dopuszczenia powinno zawierać:

- 1) numer świadectwa,
- 2) określenie rodzaju nadwozia pojazdu,
- 3) numer rejestracyjny pojazdu,
- 4) nazwę i adres właściciela pojazdu,
- 5) stwierdzenie, że pojazd został poddany wymaganym badaniom i odpowiada warunkom dopuszczenia do przewozu materiałów niebezpiecznych,
- 6) określenie nazwy, rodzaju i klasy materiałów, które pojazd może przewozić,
- 7) datę badania pojazdu,

8) termin ważności,

9) podpis i pieczęć organu wydającego świadectwo.

§ 10. Przed każdym użyciem pojazdu samochodowego do przewozu materiałów niebezpiecznych powinien być zbadany jego stan techniczny. Okoliczność zbadania stanu technicznego powinna być zaznaczona w karcie drogowej pojazdu przez odcisnięcie pieczętki o treści: „pojazd może być użyty do przewozu materiałów niebezpiecznych”, opatrzonej podpisem kierownika jednostki transportowej lub osoby przez niego upoważnionej.

Rozdział 3.

Warunki wyposażenia i oznakowania pojazdów.

§ 11. Pojazd samochodowy przewożący materiały niebezpieczne powinien być wyposażony:

1) w komplet narzędzi dla doraźnych napraw pojazdu,

2) w dwie przenośne gaśnice (o dostatecznej pojemności) do gaszenia pożaru; jedna z gaśnic powinna służyć do gaszenia pożaru silnika, druga — do gaszenia pożaru ładunku; każda z gaśnic powinna również umożliwiać skuteczne gaszenie pożaru powstałego poza pojazdem, np. w miejscu naładunku lub wyładunku,

3) w dwa kliny do podkładania pod koła, o wymiarach odpowiadających ciężarowi pojazdu i średnicy kół,

4) w dwie elektryczne przenośne latarnie o światłach koloru żółtego samochodowego, widocznych z odległości co najmniej 150 m w warunkach zapewniających przejrzystość powietrza; źródło zasilania latarni powinno być niezależne od pojazdu, a świecenie może być przerywane, o częstotliwości 60:120 okresów na minutę,

5) w jedną przenośną tablicę ostrzegawczą o kształcie trójkąta równobocznego; długość boków powinna wynosić 45 cm, obrzeże tarczy powinno być odblaskowe koloru czerwonego o szerokości 5 cm, a tło tarczy — koloru żółtego samochodowego lub białego; tarcza tablicy powinna być połączona z podporą lub podstawą, umożliwiającą ustawienie tablicy w pozycji pionowej,

6) w łańcuchy przeciślizgowe w okresie zimowym,

7) w urządzenie do uziemienia pojazdu na postoju w czasie burzy oraz w czasie napełniania i opróżniania cysterny,

8) w odpowiednio wyposażoną apteczkę.

§ 12. 1. W czasie przewozu materiałów niebezpiecznych, szczególnie zagrażających bezpieczeństwu na drogach, pojazdy samochodowe użyte do tego przewozu powinny być oznakowane dwiema tablicami stosownie do przepisów § 48 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie ruchu na drogach publicznych. Wymienione wyżej materiały niebezpieczne, przy których przewozie obowiązuje oznakowanie pojazdu tablicami, podane są w szczegółowych przepisach.

2. Zabrania się umieszczania tablic (ust. 1) na pojazdach przewożących materiały inne niż określone w ust. 1.

§ 13. 1. Pojazdy-cysterny używane do przewozu materiałów niebezpiecznych powinny być zaopatrzone, oprócz tablic określonych w § 12, w napisy ostrzegawcze umieszczone z boków i z tyłu cystern

ny; przepis ten nie dotyczy pojazdów-cystern przewożących materiały klasy VI.

2. Treść napisów (ust. 1) powinna zawierać ostrzeżenie dla użytkowników drogi przed zagrożeniem przewożonym materiałem.

3. Litery użyte w napisach powinny być:

1) o wymiarach nie mniejszych niż 50×200 mm, w zależności od wielkości boków i tyłu cysterny,

2) wykonane farbami koloru czarnego na jasnym tle,

3) widoczne z odległości co najmniej 40 m w warunkach zapewniających przejrzystość powietrza.

Rozdział 4.

Osoby uczestniczące w przewozie materiałów niebezpiecznych.

§ 14. 1. W pojeździe przewożącym materiały niebezpieczne mogą znajdować się jedynie następujące osoby:

1) kierujący pojazdem,

2) konwojent,

3) w razie potrzeby — pracownicy ładunkowi, pod warunkiem uczynienia o tym odpowiedniej wzmianki w karcie drogowej i w karcie przewozu (§ 19 ust. 1 pkt 2),

4) wartownik Straży Przemysłowej (§ 18).

2. Osoby wymienione w ust. 1 pkt 2 i 3 powinny być przewożone w kabinie kierowcy, z tym że liczba ich nie może przekraczać liczby miejsc przewidzianych w konstrukcji kabiny.

3. Kierowca pojazdu samochodowego powinien posiadać prawo jazdy kategorii I lub II; przepis ten nie dotyczy kierowców prowadzących ciągniki rolnicze.

4. W czasie przewozu konwojent może w razie potrzeby zastępować kierowcę, jeżeli posiada prawo jazdy kategorii I lub II.

5. Konwojenta — i w razie potrzeby pracowników ładunkowych — wyznacza odbiorca ładunku. Jeżeli dostawca dysponuje transportem scentralizowanym przeznaczonym do przewozu materiałów niebezpiecznych, obowiązek ten spoczywa na dostawcy.

§ 15. Osoby wymienione w § 14 ust. 1 powinny posiadać:

1) obywatelstwo polskie i znajomość języka polskiego w mowie i piśmie,

2) znajomość właściwości przewożonego ładunku i wydanej instrukcji (§ 19 ust. 1 pkt 1),

3) praktyczną znajomość udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym, stosowania środków dezynfekcyjnych, neutralizujących i gaszących pożar, w razie powstania awarii lub wypadku drogowego w czasie przewozu materiałów niebezpiecznych.

§ 16. Konwojent, a w razie braku konwojenta — kierujący pojazdem:

1) jest odpowiedzialny za prawidłowy i bezpieczny ładunek (rozміszczenie ładunku, jego umocowanie na pojeździe), przewóz, przeładunek i wyładunek materiałów niebezpiecznych,

2) jest obowiązany wpisać do karty przewozu: czas, miejsce i przyczyny nieplanowego postoju pojazdu przewożącego materiały niebezpieczne lub inne przeszkody w przewozie.

§ 17. 1. W razie przewozu materiałów niebezpiecznych równocześnie więcej niż jednym pojazdem, na każdy pojazd samochodowy powinien być wyznaczony jeden konwojent, a nadzór nad całym transportem powinien sprawować komendant transportu wyznaczony spośród konwojentów. Wyznaczenie komendanta transportu należy do obowiązków odbiorcy lub dostawcy; w tym zakresie stosuje się odpowiednio przepis § 14 ust. 5.

2. Do obowiązków komendanta transportu należy, niezależnie od obowiązków konwojenta określonych w § 16, nadzór nad całością ładunku, przewozu i wyładunku materiałów niebezpiecznych.

§ 18. W miarę potrzeby przewóz materiałów niebezpiecznych powinien być ochraniały przez uzbrojonych wartowników Straży Przemysłowej. Potrzebę tę ustala odbiorca w porozumieniu z właściwym ze względu na siedzibę odbiorcy organem ochrony przemysłu.

Rozdział 5.

Ruch pojazdów.

§ 19. 1. Przed wyjazdem z materiałami niebezpiecznymi konwojent — a jeżeli nie ma konwojenta — kierowca otrzymuje od dostawcy:

1) 2 egzemplarze instrukcji na piśmie, określającej:

a) rodzaj zagrożenia, powodowanego przewożonymi materiałami,

b) środki, jakie należy przedsięwziąć, i sposoby udzielania pomocy, gdy osoby uległy szkodliwemu działaniu przewożonych materiałów lub wydzielanych przez nie substancji,

c) środki, jakie należy przedsięwziąć na wypadek pożaru, a w szczególności sposoby, jakie należy stosować przy gaszeniu pożaru pojazdu lub przewożonych materiałów, oraz środki, jakich nie wolno używać przy gaszeniu pożaru przewożonych materiałów,

d) środki, jakie należy przedsięwziąć w razie uszkodzenia opakowań lub przewożonych materiałów, w szczególności gdy materiały te rozsypią się lub rozleją na drodze,

2) kartę przewozu zawierającą następujące dane:

a) miejsce i datę wystawienia,

b) nazwę i adres dostawcy,

c) nazwę i adres odbiorcy oraz miejsce przeznaczenia ładunku,

d) określenie klasy i nazwy materiałów niebezpiecznych,

e) ciężar brutto i netto przewożonych materiałów,

f) rok produkcji przewożonych materiałów,

g) rodzaj i stopień wrażliwości przewożonych materiałów,

h) nazwisko i imię konwojenta (lub kierowcy) upoważnionego do odbioru i przewozu materiałów niebezpiecznych,

i) nazwisko i imię kierowcy,

j) nazwiska i imiona pracowników ładunkowych,

k) numer rejestracyjny pojazdu samochodowego,

l) inne dane lub oświadczenia (w zależności od potrzeby),

m) podpis dostawcy i konwojenta (lub kierowcy, jeżeli nie ma konwojenta).

2. Jeden egzemplarz instrukcji powinien znajdować się w czasie przewozu stale w kabinie kierowcy.

3. Dostawca, przewoźnik i odbiorca (każdy w swoim zakresie) powinni zaznajomić z instrukcją osoby określone w § 14 ust. 1 i uzyskać od nich potwierdzenie na piśmie przyjęcia jej treści do wiadomości.

4. Karta przewozu przeznaczona jest dla odbiorcy ładunku. Wtórnik karty przewozu pozostaje w aktach dostawcy.

5. O dołączeniu karty przewozu do karty drogowej dostawca czyni w karcie drogowej odpowiednią wzmiankę.

6. Dla przewozów międzynarodowych karta przewozu powinna być zredagowana w języku polskim i niezależnie od tego w jednym z następujących języków: angielskim, francuskim, niemieckim lub rosyjskim, jeżeli umowy zawarte między zainteresowanymi w przewozie stronami nie stanowią inaczej.

7. Przepisów niniejszego paragrafu nie stosuje się do przewozu materiałów klasy VI.

§ 20. 1. Przewóz materiałów niebezpiecznych powinien odbywać się w miarę możliwości na drogach o dobrej nawierzchni i najmniejszym nasileniu ruchu, z ominięciem obszarów zabudowanych miast i osiedli, a przy przejeździe przez miasta wojewódzkie lub miasta wyłączone z województw, z ominięciem ulic położonych w śródmieściu.

2. Największa dopuszczalna szybkość pojazdów samochodowych przewożących materiały niebezpieczne nie może przekraczać:

1) 50 km na godzinę poza obszarami zabudowanymi,

2) 30 km na godzinę na obszarach zabudowanych.

3. W razie zmniejszonej widoczności lub złej nawierzchni drogi szybkość pojazdu samochodowego powinna być zmniejszona do szybkości koniecznej w danych warunkach dla uniknięcia nadmiernych wstrząsów przewożonych materiałów.

4. W czasie burzy lub złych warunków atmosferycznych (niedostateczna widoczność, gołoledź itp.) pojazd samochodowy należy zatrzymać i zastosować środki ostrożności określone w § 21; w razie burzy pojazd należy uziemić.

§ 21. 1. Postój pojazdu samochodowego z materiałami niebezpiecznymi powinien być zabezpieczony przez:

1) zahamowanie hamulcem ręcznym, a w razie niesfunkcjonowania hamulca ręcznego — przez podłożenie klinów pod koła pojazdu,

2) dozór kierowcy lub konwojenta; przepis ten nie dotyczy pojazdów przewożących materiały klasy VI z wyjątkiem materiałów zakaźnych.

2. Postój pojazdu samochodowego z materiałem niebezpiecznym od zmroku do świtu na drodze źle oświetlonej, a w ciągu dnia w warunkach niedostatecznej przejrzystości powietrza powinien być sygnalizowany przez:

1) palenie świateł postojowych pojazdu,

2) ustawienie w odległości 50 m z tyłu pojazdu tablicy ostrzegawczej, określonej w § 11 pkt 5; tablica powinna być ustawiona na pasie ruchu, na

którym stoi samochód; przepis ten nie dotyczy pojazdów stojących w miejscach przeznaczonych dla postoju.

3. Postój pojazdu samochodowego z materiałem niebezpiecznym w czasie dnia na zakręcie lub wzniesieniu, jeżeli pojazd nie jest widoczny z odległości co najmniej 100 m dla użytkowników drogi znajdujących się za pojazdem na tym samym pasie ruchu, powinien być sygnalizowany w sposób określony w ust. 2 pkt 2.

4. Jeżeli światła postojowe pojazdu (ust. 2 pkt 1) nie działają lub nie są dobrze widoczne dla innych użytkowników drogi, należy ustawić na drodze w odległości 10 m z przodu i z tyłu pojazdu światła określone w § 11 pkt 4.

5. W razie szczególnego zagrożenia innych użytkowników drogi materiałami niebezpiecznymi w czasie postoju pojazdu (np. przez zwisanie ładunku z pojazdu, rozlanie się lub rozsypanie materiału na drodze itp.), gdy obsada pojazdu nie jest w stanie tego zagrożenia natychmiast usunąć, kierowca lub konwojent powinni niezwłocznie powiadomić o tym najbliższy posterunek Milicji Obywatelskiej. W razie potrzeby obsada pojazdu powinna również zastosować środki określone w instrukcji (§ 19 ust. 1 pkt 1).

6. Postój pojazdu z materiałem niebezpiecznym nie spowodowany awarią pojazdu lub innym wypadkiem losowym dozwolony jest wyłącznie poza obszarami zabudowanymi w odległości co najmniej 300 m od najbliższych zabudowań mieszkalnych.

7. O niemożności wykonywania przewozu materiałów niebezpiecznych z powodu uszkodzenia pojazdu należy powiadomić odbiorcę.

8. Przepisów ust. 6 i 7 nie stosuje się do pojazdów przewożących materiały klasy VI.

§ 22. 1. Postój pojazdu zaprzęgowego z materiałem niebezpiecznym powinien być zabezpieczony przez:

1) sprowadzenie pojazdu jak najbliżej krawędzi jezdni, a jeżeli to jest możliwe bez niebezpieczeństwa dla przewożonego ładunku — zjechać z drogi,

2) zahamowanie hamulcem ręcznym, a w razie niesfunkcjonowania hamulca — podłożenie pod koła pojazdu klinów,

3) dozór woźnicy.

2. W razie postoju pojazdu zaprzęgowego z materiałem niebezpiecznym od zmroku do świtu na drodze źle oświetlonej lub w dzień podczas niedostatecznej widoczności, np. z powodu mgły, należy ustawić na drodze w odległości 10 m z przodu i z tyłu pojazdu światła określone w § 7 pkt 5 oraz zapalić światła pojazdu.

Rozdział 6.

Naładunek i wyładunek.

§ 23. 1. Naładunek i wyładunek materiałów niebezpiecznych powinien odbywać się pod nadzorem konwojenta, a jeżeli konwojent nie został wyznaczony, pod nadzorem kierującego pojazdem.

2. Poszczególne sztuki przesyłki powinny być ułożone na pojeździe w ten sposób, aby były zabezpieczone przed ich przemieszczeniem.

3. Sztuki przesyłki wymagające ostrożnego obchodzenia się (np. kruche) powinny być ułożone w pojeździe jednowarstwowo.

4. Jeżeli ładunek pojazdu składa się z różnych rodzajów materiałów, poszczególne sztuki tego ładunku powinny być ułożone w pojeździe w ten sposób, aby można je było odróżnić i przy wyładunku zachować wymagane środki ostrożności.

5. Podczas przewozu zabronione jest otwieranie sztuki przesyłki, z wyjątkiem wypadków nagłej konieczności, dla uniknięcia niebezpieczeństwa.

6. W czasie naładunku, wyładunku lub przeładunku materiałów niebezpiecznych silnik pojazdu samochodowego nie powinien być w ruchu; nie dotyczy to przypadków, gdy uruchomienie silnika konieczne jest do funkcjonowania urządzeń wykonujących czynności ładunkowe.

§ 24. 1. Zabrania się przyjmowania do przewozu materiałów niebezpiecznych w uszkodzonym opakowaniu.

2. Odbiorca obowiązany jest odebrać materiały niebezpieczne bez względu na stan opakowania.

3. W razie stwierdzenia uszkodzenia opakowania odbiorca obowiązany jest sporządzić komisyjnie protokół uszkodzenia. W skład komisji powinni wchodzić:

- 1) przedstawiciel odbiorcy,
- 2) konwojent lub kierujący pojazdem,
- 3) przedstawiciel grupy wyładowującej materiały niebezpieczne.

4. O przedostaniu się przez opakowanie zawartości przewożonego materiału niebezpiecznego do skrzyni ładunkowej (platformy) pojazdu konwojent lub kierujący pojazdem obowiązani są zgłosić po powrocie kierownikowi transportu lub dyspozytorowi; kierownik transportu lub dyspozytor obowiązani są spowodować usunięcie przyczyny oraz oczyszczenie pojazdu przed następnym naładunkiem.

5. Przepis ust. 4 ma zastosowanie do pojazdów, na których były przewożone materiały niebezpieczne luzem; nie dotyczy to pojazdów, które po wyładowaniu materiałów będą użyte do przewozu luzem tego samego materiału, co poprzednio.

§ 25. 1. Materiały niebezpieczne stałe mogą być ładowane luzem do skrzyni ładunkowej (platformy) pojazdu lub małego pojemnika skrzyniowego, jeżeli szczegółowe przepisy dopuszczają taki sposób ich przewozu.

2. Materiały niebezpieczne stałe dopuszczone do przewozu luzem lub w sztukach mogą być przewożone w dużych pojemnikach pod warunkiem, że będą spełnione przepisy dotyczące zakazu wspólnego naładunku materiałów, zawarte w szczegółowych przepisach.

§ 26. 1. Sztuki przesyłki przewożone w pojemnikach powinny być umieszczone w taki sposób, aby nie ulegały przemieszczeniu w czasie przewozu.

2. Pojemniki powinny być rozmieszczone na pojeździe w taki sposób, aby w czasie przewozu nie przemieszczały się i nie przewracały.

3. Na zewnętrznej stronie pojemnika z materiałami niebezpiecznymi w opakowaniach powinny być naklejone nalepki ostrzegawcze takie, jakie są na opakowaniach tych materiałów.

4. Pojemniki, w których były przewożone materiały niebezpieczne luzem, powinny być przed następnym naładunkiem oczyszczone; nie wymaga się oczyszczenia, jeżeli pojemniki po wyładowaniu ma-

teriału będą użyte do przewozu tego samego materiału, co poprzednio.

5. Przy naładunku i wyładunku pojemników stosuje się również przepisy § 23.

Rozdział 7.

Ograniczenie stosowania przepisów rozporządzenia.

§ 27. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do ciągników rolniczych i pojazdów zaprzęgowych, przewożących nawozy naturalne (klasa VI) po drogach lokalnych na odcinku nie dłuższym niż 10 km oraz po drogach zakładowych.

§ 28. Przepisów §§ 5—9, 11, 12 i 14—26 nie stosuje się do przewozu małych ilości określonych materiałów niebezpiecznych; materiały te oraz odpowiadające każdemu z materiałów ilości są wymienione w szczegółowych przepisach.

Rozdział 8.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 29. Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Przemysłu Chemicznego może zezwolić na odchylenia od warunków określonych w szczegółowych przepisach, jeżeli odchylenia te są uzasadnione postępowaniem techniki, rozwojem przemysłu lub względami bezpieczeństwa.

§ 30. § 48 rozporządzenia w sprawie ruchu na drogach publicznych otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 48. 1. Warunki bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych, jak materiały wybuchowe, samozapalne, zapalne i podtrzymujące palenie, trujące, promieniotwórcze, żrące itp., określają odrębne przepisy.

2. W czasie przewozu materiałów niebezpiecznych, szczególnie zagrażających bezpieczeństwu na drogach, pojazdy samochodowe użyte do tego przewozu powinny być oznakowane dwiema tablicami prostokątnymi koloru żółtego samochodowego o bokach 60 × 40 cm. Tablice powinny być umieszczone dłuższym bokiem poziomo, z przodu i z tyłu pojazdu, przy czym:

1) w czasie od zmroku do świtu oraz w warunkach niedostatecznej widoczności w ciągu dnia tablice powinny być oświetlone,

2) tablica przednia powinna być umieszczona nad kabiną kierowcy; dopuszcza się umieszczenie tablicy w innym widocznym miejscu w razie niemożności umieszczenia jej nad kabiną, jednak nie niżej niż 1,5 m nad jezdnią,

3) tablica tylna powinna być umieszczona na środku tylnej ściany skrzyni ładunkowej lub na lewej jej stronie; jeżeli pojazd nie posiada skrzyni ładunkowej, tablica powinna być umieszczona w innym odpowiednim miejscu; w razie użycia przyczepy tylna tablica powinna być umieszczona z tyłu na przyczepie.

3. Oświetlenie tablic (ust. 2 pkt 1) nie jest wymagane, jeżeli są one wykonane z materiału odbłaskowego lub świecącego.

4. Szczegółowy zakres stosowania tablic określają odrębne przepisy (ust. 1)”.

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1967 r.

Minister Komunikacji: *P. Lewiński*
Minister Spraw Wewnętrznych: *M. Moczar*

35

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 12 stycznia 1966 r.

w sprawie określenia stanowisk pracy, na których zatrudnienie w kopalniach siarki oraz w przedsiębiorstwach robót górniczych wykonujących roboty dla kopalń siarki uważa się za zatrudnienie na odkrywce.

(Dziennik Ustaw z dnia 4 lutego 1966 r. Nr 5, poz. 30)

Na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 99) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki oraz w przedsiębiorstwach robót górniczych wykonujących roboty dla kopalń siarki uważa się zatrudnienie na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia.

2. Pracę na stanowiskach wymienionych w pkt 1—13 wykazu, o którym mowa w ust. 1, uważa się za zatrudnienie w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku, uzasadniające zaliczenie okresu zatrudnienia w wymiarze określonym w art. 4 ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 99).

§ 2. 1. Kopalnie siarki oraz przedsiębiorstwa robót górniczych wykonujące roboty dla kopalń siarki obowiązane są do prowadzenia w formie książkowej

ewidencji pracowników zatrudnionych na stanowiskach, na których zatrudnienie uważa się za zatrudnienie na odkrywce. Książka ta powinna mieć ponumerowane karty, a numeracja kart powinna być uwierzytelniona przez jednostkę nadrzędną.

2. Ewidencja powinna zawierać:

1) imię, nazwisko i datę urodzenia pracownika oraz imię jego ojca,

2) stanowisko pracy, na którym pracownik jest zatrudniony,

3) okres zatrudnienia na tym stanowisku.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 maja 1958 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w kopalniach siarki oraz w przedsiębiorstwach robót górniczych wykonujących roboty dla kopalń siarki, które uważa się za zatrudnienie na odkrywce (Dz. U. Nr 39, poz. 177).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

Załącznik do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 12 stycznia 1966 r. (poz. 30).

WYKAZ STANOWISK PRACY, NA KTÓRYCH ZATRUDNIENIE W KOPALNIACH SIARKI ORAZ W PRZEDSIĘBIORSTWACH ROBÓT GÓRNICZYCH WYKONUJĄCYCH ROBOTY DLA KOPALŃ SIARKI UWAŻA SIĘ ZA ZATRUDNIENIE NA ODKRYWCE:

- 1) górnik przodowy — strzałowy,
- 2) wiertacz otworów strzałowych,
- 3) zastępca wiertacza otworów strzałowych,
- 4) pomocnik wiertacza otworów strzałowych,
- 5) górnik,
- 6) młodszy górnik,
- 7) mechanik hydraulicznego urabiania nadkładu,
- 8) operator ciężkich maszyn odkrywkowych,
- 9) operator koparki zatrudniony przy czyszczeniu i urabianiu złoza,
- 10) pomocnik operatora koparki zatrudniony przy czyszczeniu i urabianiu złoza,
- 11) operator spychacza zatrudniony przy czyszczeniu i urabianiu złoza,
- 12) pomocnik operatora spychacza zatrudniony przy czyszczeniu i urabianiu złoza,
- 13) robotnik obsługujący dozownik,
- 14) wiertacz otworów odwadniających i badawczo-poszukiwawczych,
- 15) budowca drenu,
- 16) budowca kolektora,
- 17) robotnik zatrudniony przy zabudowie i demontażu pomp,

- 18) maszynista głównych pomp kopalni,
- 19) maszynista pomp,
- 20) aparatowy stacji oczyszczania wód,
- 21) cieśla górniczy,
- 22) maszynista ciężkich przenośników,
- 23) taśmowy,
- 24) czyściciel taśmy,
- 25) maszynista sprężarki powietrznej,
- 26) maszynista kruszarki,
- 27) robotnik obsługujący urządzenia ruchowe,
- 28) zwałowacz nadkładu,
- 29) figurant mierniczy,
- 30) rzemieślnicy zatrudnieni w brygadach remontowych przy konserwacji i wykonywaniu remontów maszyn i urządzeń na odkrywce (ślusarz, elektryk, instalator wodno-kanalizacyjny, spawacz, wulkanizator, smarownik, robotnik wyspecjalizowany w szyciu taśm oraz inne analogiczne stanowiska, na których praca związana jest stale z konserwacją i remontami maszyn i urządzeń na odkrywce),
- 31) mechanik i elektryk wchodzący w skład stałej obsady ciężkich maszyn odkrywkowych.

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 24 stycznia 1966 r.

w sprawie określenia, które osoby wykonujące pracę nakładczą są pracownikami w rozumieniu dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.*(Dziennik Ustaw z dnia 4 lutego 1966 r. Nr 5, poz. 31)*

Na podstawie art. 4 ust. 3, art. 77 i art. 116 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97 i z 1965 r. Nr 14, poz. 98) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za pracowników w rozumieniu art. 4 ust. 3 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97 i z 1965 r. Nr 14, poz. 98), zwanego w dalszym ciągu „dekretem”, uważa się osoby wykonujące pracę nakładczą w rozumieniu przepisów określających istotne cechy tej pracy, jeżeli:

1) pracę nakładczą wykonują na podstawie pisemnej umowy zawartej z jednostką gospodarki uspołecznionej,

2) osiągają z tytułu tej pracy zarobki wynoszące za 3 kolejne miesiące kalendarzowe w sumie co najmniej 1.800 zł, a jeżeli osoba wykonująca pracę nakładczą jest inwalidą (art. 12 dekretu) — 1500 zł, jeżeli jest zaliczona do III grupy inwalidów, i 900 zł, jeżeli jest zaliczona do II lub I grupy inwalidów,

3) zarobek ich w 3 kolejnych miesiącach nie przekracza 9.000 zł.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, mimo nieosiągnięcia przez osobę wykonującą pracę nakładczą zarobku określonego w tym przepisie, jeżeli jednostka gospodarki uspołecznionej, dla której wykonywana jest praca nakładcza, stwierdza, że spowodowane to było przestojem w produkcji, który nie trwał dłużej niż 15 dni w danym miesiącu kalendarzowym, lub jeżeli osoba wykonująca pracę nakładczą była niezdolna do pracy z powodu choroby. Za przestój uważa się przerwę w produkcji, która objęła wszystkie osoby lub grupę osób wykonujących pracę nakładczą dla danej jednostki gospodarki uspołecznionej. W razie przestoju lub choroby osoby wykonującej pracę nakładczą kwoty zarobków określone w ust. 1 pkt 2 ulegają zmniejszeniu proporcjonalnie do skróconego okresu pracy w danym kwartale.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w uzgodnieniu z Komitetem Pracy i Płac może zamiast zarobków określonych w ust. 1 pkt 2 przyjmować dla niektórych rodzajów produkcji niższe kwoty zarobków albo odpowiednie normy pracy.

§ 2. 1. Osoby wykonującej pracę nakładczą nie uważa się za pracownika w rozumieniu dekretu, jeżeli osoba ta albo członek jej rodziny, z którym prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, posiada przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe albo zakład rzemieślniczy.

2. Nie uważa się za pracownika w rozumieniu dekretu osoby wykonującej pracę nakładczą, jeżeli osoba ta albo członek jej rodziny, z którym prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, osiąga przycho-

dy z gospodarstwa rolnego, chyba że jest zaliczona do I lub II grupy inwalidów, a przychód szacunkowy z gospodarstwa rolnego ustalony dla wymiaru podatku gruntowego nie przekracza kwoty 9.680 zł rocznie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w uzgodnieniu z Komitetem Pracy i Płac może w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych rodzajem lub organizacją produkcji nakładczej, uznawać za pracowników osoby nie będące inwalidami I lub II grupy, wykonujące pracę nakładczą dla danej jednostki gospodarki uspołecznionej, mimo osiągania przychodów z gospodarstwa rolnego lub prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z takimi osobami, pod warunkiem jednak, że przychód szacunkowy z gospodarstwa rolnego ustalony dla wymiaru podatku gruntowego nie przekracza kwoty 9.630 zł rocznie.

3. Nie uważa się za pracownika w rozumieniu dekretu osoby wykonującej pracę nakładczą, będącej członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej.

4. Za członków rodziny w rozumieniu ust. 1 i 2 uważa się małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo, małżonków rodzeństwa, dzieci przysposobione i pasierbów.

§ 3. Nie uważa się za pracownika w rozumieniu dekretu osoby wykonującej pracę nakładczą na rzecz spółdzielczych zrzeszeń osób wykonujących pracę nakładczą i wytwórców domowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w uzgodnieniu z Komitetem Pracy i Płac może w wyjątkowych wypadkach — uzasadnionych rodzajem lub organizacją produkcji nakładczej — uznawać za pracowników osoby wykonujące pracę nakładczą dla niektórych zrzeszeń.

§ 4. Przepisy rozporządzenia nie dotyczą osób wykonujących pracę nakładczą, które są już pracownikami w rozumieniu dekretu z tytułu innej pracy niż nakładcza.

§ 5. 1. Osoba wykonująca pracę nakładczą uważana jest za pracownika w rozumieniu dekretu w zakresie uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz rodzinnego, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym wystąpiły okoliczności uzasadniające prawo do świadczeń, spełniała warunki określone w § 1 i nie zachodziły okoliczności określone w §§ 2 i 3, pozbawiające osobę wykonującą pracę nakładczą prawa do uznania za pracownika.

2. W stosunku do osoby wykonującej pracę nakładczą, która nie przepracowała jeszcze 3 miesięcy, warunek określony w ust. 1 uważa się za spełniony, jeżeli osoba ta odpowiada warunkom określonym w § 1 ust. 1 pkt 1 oraz jej zarobek w tym okresie nie przekroczył 9.000 zł.

3. Przepisy o zwalczaniu nadużyć w zakresie wykorzystywania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy oraz zasad i trybu przeprowadzania kontroli

pracowników zwalnianych od pracy stosuje się odpowiednio do osób wykonujących pracę nakładczą. Osoba wykonująca pracę nakładczą traci prawo do zasiłku chorobowego w okresie czasowej niezdolności do pracy w wypadkach przewidzianych w tych przepisach, w szczególności, jeżeli w tym czasie wykonuje pracę nakładczą.

§ 6. 1. Za okresy zatrudnienia wymagane do uzyskania prawa do renty uważa się kalendarzowe okresy miesięczne, w których osoba wykonująca pracę nakładczą osiągała zarobki wynoszące co najmniej $\frac{1}{3}$ kwot określonych w § 1 ust. 1 pkt 2 i nie przekraczające 3.000 zł oraz nie zachodziły okoliczności określone w §§ 2 i 3, pozbawiające osobę wykonującą pracę nakładczą prawa do uznania za pracownika.

2. Jeżeli osoba wykonująca pracę nakładczą nie osiągnęła w danym miesiącu kalendarzowym zarobku w wysokości $\frac{1}{3}$ kwot określonych w § 1 ust. 1 pkt 2 lub osiągnęła zarobek przekraczający kwotę 3.000 zł, miesiąc ten zalicza się do okresu zatrudnienia wymaganego do uzyskania prawa do renty, jeżeli zarobek z tego miesiąca łącznie z zarobkami z 2 poprzednich miesięcy kalendarzowych odpowiada kwotom określonym w § 1 ust. 1 pkt 2 i 3.

§ 7. 1. Zaliczenie pracy nakładczej jako okresów

zatrudnienia następuje na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej lub na podstawie innych oryginalnych dokumentów.

2. Wpisu okresów pracy nakładczej do legitymacji ubezpieczeniowej dokonuje na podstawie posiadanych dokumentów jednostka gospodarki społecznej, dla której była wykonywana praca nakładczą, po stwierdzeniu, że osoba, która tę pracę wykonywała, spełniała warunki określone w §§ 1—4.

§ 8. Okresy pracy nakładczej, poprzedzające datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, uważa się za okresy zatrudnienia, jeżeli osoba, która wykonywała tę pracę, podlegała obowiązkowi ubezpieczenia społecznego na podstawie przepisów obowiązujących w czasie wykonywania tej pracy.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 8 lipca 1960 r. w sprawie określenia, którzy chałupnicy są pracownikami w rozumieniu dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1960 r. Nr 37, poz. 220, z 1961 r. Nr 1, poz. 4 i z 1962 r. Nr 55, poz. 280).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

37

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŻEGLUGI

z dnia 20 stycznia 1966 r.

w sprawie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych podległych Ministrowi Żegluga.

(Dziennik Ustaw z dnia 10 lutego 1966 r. Nr 6, poz. 33)

Na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 oraz art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zakresie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych podległych Ministrowi Żegluga stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 12 kwietnia 1962 r. w sprawie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych podległych Ministrowi Oświaty (Dz. U. Nr 30, poz. 141), zwanego w dalszym ciągu „rozporządzeniem Ministra Oświaty”, ze zmianami wynikającymi z przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Uprawnienia Ministra Oświaty określone w § 4 ust. 1, § 14 ust. 1 pkt 1, § 26 ust. 2, § 27, § 28 ust. 7 i § 32 ust. 3 rozporządzenia Ministra Oświaty wykonuje Minister Żegluga w porozumieniu z Ministrem Oświaty.

§ 3. Kwalifikacje naukowo-pedagogiczne do nauczania w ośrodkach szkolenia zawodowego posiada osoba, która posiada kwalifikacje do nauczania w szkołach zawodowych odpowiedniego stopnia.

§ 4. Nauczyciele i wychowawcy, którzy uzyskali w trybie rozporządzenia Ministra Oświaty lub w trybie rozporządzeń wydanych na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 oraz art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania

(Dz. U. Nr 32, poz. 160) kwalifikacje do nauczania lub prowadzenia zajęć wychowawczych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych podległych Ministrowi Oświaty lub innym ministrom, posiadają również kwalifikacje do nauczania w szkołach podległych Ministrowi Żegluga.

§ 5. Komisję egzaminacyjną do przeprowadzenia egzaminu kwalifikacyjnego, przewidzianą w § 28 ust. 4 rozporządzenia Ministra Oświaty, powołuje Minister Żegluga.

§ 6. Kwalifikacje ideowo-moralne kandydatów na nauczycieli lub wychowawców, określone w § 30 rozporządzenia Ministra Oświaty, sprawdza Ministerstwo Żegluga.

§ 7. Przepis § 34 rozporządzenia Ministra Oświaty stosuje się odpowiednio również do oceny kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych podległych Ministrowi Żegluga z następującymi zmianami:

1) przez użyte w ust. 1—4 tego przepisu określenie „dniu wejścia w życie rozporządzenia” rozumie się dzień wejścia w życie niniejszego rozporządzenia,

2) zamiast terminu 31 sierpnia 1965 r. przewidzianego w ust. 4 tego przepisu — ustala się termin 31 sierpnia 1968 r.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Żegluga: *J. Burakiewicz*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 25 stycznia 1966 r.

w sprawie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych podległych Ministrowi Obrony Narodowej.

(Dziennik Ustaw z dnia 19 lutego 1966 r. Nr 7, poz. 45)

Na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 oraz art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zakresie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych podległych Ministrowi Obrony Narodowej stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 12 kwietnia 1962 r. w sprawie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych podległych Ministrowi Oświaty (Dz. U. Nr 30, poz. 141), zwanego dalej „rozporządzeniem Ministra Oświaty”, ze zmianami wynikającymi z niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Przyznanie kwalifikacji do nauczania lub prowadzenia zajęć wychowawczych stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Oświaty osobie zatrudnionej w szkole lub innej placówce oświatowo-wychowawczej podległej Ministrowi Obrony Narodowej następuje na wniosek:

1) Szefa Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego — w odniesieniu do osób zatrudnionych w szkołach,

2) Głównego Kwatermistrza Wojska Polskiego — w odniesieniu do osób zatrudnionych w przedszkolach.

§ 3. Nauczyciele i wychowawcy, którzy uzyskali w trybie rozporządzenia Ministra Oświaty lub w trybie rozporządzeń wydanych przez innych ministrów na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 oraz art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160) kwalifikacje do nauczania lub prowadzenia zajęć wychowawczych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych podległych Ministrowi Oświa-

ty lub innym ministrom, posiadają również kwalifikacje do nauczania w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych podległych Ministrowi Obrony Narodowej.

§ 4. Do przeprowadzania egzaminów i ustalania ocen kwalifikacyjnych nauczycieli i wychowawców szkół podległych Ministrowi Obrony Narodowej właściwe są kuratoria okręgów szkolnych, a do przeprowadzania egzaminów i ustalania ocen kwalifikacyjnych wychowawczyń przedszkoli podległych Ministrowi Obrony Narodowej — wydziały oświaty i kultury.

§ 5. Kwalifikacje ideowo-moralne kandydatów na nauczycieli lub wychowawców, określone w § 30 rozporządzenia Ministra Oświaty, sprawdza Ministerstwo Obrony Narodowej.

§ 6. Dyplomy kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół podległych Ministrowi Obrony Narodowej wydają organy określone w § 32 rozporządzenia Ministra Oświaty.

§ 7. Przepis § 34 rozporządzenia Ministra Oświaty stosuje się odpowiednio również do oceny kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych podległych Ministrowi Obrony Narodowej z następującymi zmianami:

1) przez użyte w tym przepisie określenie „w dniu wejścia w życie rozporządzenia” rozumie się dzień wejścia w życie niniejszego rozporządzenia,

2) zamiast przewidzianego w ust. 4 tego paragrafu terminu „do dnia 31 sierpnia 1965 r.” ustala się termin „do dnia 31 sierpnia 1966 r.”

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *M. Spychalski*

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 28 grudnia 1965 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie warunków niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa lotów przy wykonywaniu przez członków personelu lotniczego uprawnień wynikających z licencji.

(Monitor Polski z dnia 13 stycznia 1966 r. Nr 1, poz. 9)

Na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 31 maja 1962 r. — Prawo lotnicze (Dz. U. Nr 32, poz. 153) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 31 grudnia 1962 r. w sprawie warunków niezbędnych

do zapewnienia bezpieczeństwa lotów przy wykonywaniu przez członków personelu lotniczego uprawnień wynikających z licencji (Monitor Polski z 1963 r. Nr 4, poz. 20 i z 1964 r. Nr 20, poz. 89) tabelę zamieszczoną w § 5 ust. 1 zastępuje się następującą tabelą:

Rodzaj napędu samolotu	Skład załogi lotniczej (minimalny)	Ogólny czas wykonywania czynności lotniczych w ciągu ostatnich 24 godzin przed ponownym podjęciem czynności lotniczych godzin	Czas lotu		
			w ciągu ostatnich 24 godzin przed ponownym podjęciem czynności lotniczych godzin	w ciągu 1 miesiąca kalendrzowego godzin	w ciągu 1 roku kalendrzowego godzin
Tłokowe	1 pilot i 1 inny członek załogi lotniczej	10	6	120	1000
	2 pilotów i 1 inny członek załogi lotniczej	14	10		
	3 pilotów i 2 innych członków załogi lotniczej	16	11,5		
	2 kompletne załogi lotnicze	17	13		
Turbośmigłowe lub odrzutowe	2 pilotów	12	8	85	800
	3 pilotów	14	10		
	2 pilotów i 2 innych członków załogi lotniczej	12	8		
	3 pilotów i 3 innych członków załogi lotniczej	14	10		
	2 kompletne załogi lotnicze	16	12		

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 28 grudnia 1965 r.

Minister Komunikacji: *P. Lewiński*

40

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 30 grudnia 1965 r.

w sprawie uzupełnienia wykazu instytutów naukowo-badawczych uważanych za instytuty techniczne.

(*Monitor Polski z dnia 13 stycznia 1966 r. Nr 1, poz. 12*)

Na podstawie art. 32 i 36 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. z 1965 r. Nr 19, poz. 129) oraz § 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 1961 r. w sprawie uposażenia pracowników instytutów naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 43, poz. 226) w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki zarządza się, co następuje:

§ 1. Wykaz instytutów technicznych, stanowiący załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 31 października 1961 r. w sprawie ustalenia wykazu instytutów naukowo-badawczych uważanych za instytuty techniczne (*Monitor Polski z 1961 r. Nr 95, poz. 404, z 1962 r. Nr 43,*

poz. 202 i Nr 65, poz. 308 oraz z 1965 r. Nr 53, poz. 277), uzupełnia się, jak następuje :

Lp.	Nazwa instytutu	Jednostka nadzorująca
66	Instytut Maszyn Matematycznych	Pełnomocnik Rządu do Spraw Elektronicznej Techniki Obliczeniowej

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

41

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW KOMUNIKACJI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 5 stycznia 1966 r.

w sprawie przejściowego rozszerzenia uprawnień niektórych kierowców.

(*Monitor Polski z dnia 19 stycznia 1966 r. Nr 2, poz. 18*)

Na podstawie art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 295) i § 239 ust. 4 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1962 r. Nr 61, poz. 295 i z 1965 r. Nr 19, poz. 128) zarządza się, co następuje:

§ 1. Okres 1 roku i 6 miesięcy praktyki zawodowej, wymaganej przepisami § 195 ust. 2 pkt 1 lit. a) rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1962 r. Nr 61, poz. 295 i z 1965 r. Nr 19, poz. 128), skraca się do 1 roku dla wszystkich osób wykonujących zawód

kierowcy i posiadających prawo jazdy kategorii III, a ubiegających się o prawo jazdy kategorii II.

§ 2. 1. Kierowcy, którzy posiadają prawo jazdy kategorii II:

1) zatrudnieni w uspołecznionych przedsiębiorstwach wykonujących publiczny transport autobusowy — mogą uzyskać zezwolenie na kierowanie na drogach publicznych autobusami bez przyczepy,

2) zatrudnieni w innych uspołecznionych przedsiębiorstwach niż określone w pkt 1 — mogą uzyskać zezwolenie na kierowanie na drogach publicznych samochodami ciężarowymi i pojazdami człownikowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 14 ton.

2. Zezwolenie (ust. 1) może otrzymać kierowca, który:

1) ukończył 24 lata życia,

2) posiada co najmniej 3 lata praktyki w prowadzeniu i obsłudze pojazdów samochodowych, w tym co najmniej 1 rok praktyki w prowadzeniu i obsłudze pojazdów ciężarowych,

3) odbył w zakładzie pracy przeszkolenie w zakresie obsługi i eksploatacji tego rodzaju pojazdów, jakimi ma kierować, oraz przeszkolenie w zakresie kierowania takimi pojazdami w wymiarze co najmniej 10 godzin i złożył egzamin z umiejętności kierowania takimi pojazdami przed komisją egzaminacyjną, działającą przy właściwym do spraw komunikacji organie prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej, miasta wyłączonego z województwa) lub powiatowej rady narodowej.

§ 3. 1. Kierowcy, którzy posiadają prawo jazdy kategorii III, mogą uzyskać zezwolenie na kierowanie na drogach publicznych samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony do 8 ton, bez przyczepy.

2. Zezwolenie (ust. 1) może otrzymać kierowca, który:

1) ukończył 21 lat życia; przepis ten nie dotyczy kierowców, o których mowa w pkt 2 lit. a),

2) ukończył:

a) przyzakładową szkołę kierowców lub

b) kurs w przyzakładowym ośrodku szkolenia kierowców albo w innym ośrodku uprawnionym do prowadzenia tego rodzaju szkolenia przez organ do spraw komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa),

3) odbył w czasie szkolenia określonego w pkt 2 naukę kierowania pojazdami samochodowymi w wymiarze 51 godzin, w tym przeszkolenie w wymiarze co najmniej 21 godzin pod nadzorem instruktora w zakresie kierowania pojazdami samochodowymi o średniej ładowności w czasie ich eksploatacji, i złożył egzamin z umiejętności kierowania takimi pojazdami przed komisją egzaminacyjną, działającą przy właściwym do spraw komunikacji organie prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) lub powiatowej rady narodowej.

§ 4. 1. Zezwolenia określone w §§ 2 i 3 wydają właściwe do spraw komunikacji organy prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) na wniosek zainteresowanego przedsiębiorstwa.

2. Zezwolenia (ust. 1) ważne są łącznie z prawem jazdy i tylko w okresie pracy kierowcy w przedsiębiorstwie, na którego wniosek zostały wydane, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 1966 r.

3. Wzór zezwolenia określony jest w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 5. Traci moc zarządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1964 r. w sprawie skrócenia czasu praktyki zawodowej wymaganej od kierowców ubiegających się o prawo jazdy kategorii II (Monitor Polski Nr 46, poz. 228).

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1966 r. i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1966 r.

Minister Komunikacji: *P. Lewiński*

Minister Spraw Wewnętrznych: *M. Moczar*

Załącznik do zarządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 5 stycznia 1966 r. (poz. 18).

Prezydium

Rady Narodowej

Wydział Komunikacji

w

Nr

ZEZWOLENIE

Kierowca

(imię i nazwisko)

zamieszkały w

(miejscowość, ulica i nr domu)

posiadający prawo jazdy kategorii nr /

wydane dnia przez

(nazwa i adres organu prezydium rady narodowej)

jest uprawniony do kierowania

(wymienić rodzaj pojazdów)

Zezwolenie jest ważne łącznie z prawem jazdy w okresie pracy w

(nazwa i adres przedsiębiorstwa)

lecz nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1966 r.

Kierownik Wydziału

.....
(podpis)

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 16 lutego 1966 r.

w sprawie szczegółowych zasad gospodarowania funduszem płac w jednostkach i zakładach budżetowych w roku 1966.

(Monitor Polski z dnia 23 lutego 1966 r. Nr 5, poz. 40)

Na podstawie § 32 uchwały nr 283 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1965 r. w sprawie projektu budżetu Państwa na rok 1966 i niektórych zasad jego wykonywania, zwanej dalej „uchwałą” — zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Fundusz płac osobowy i bezosobowy oraz fundusz honorariów jednostek budżetowych wraz z ich gospodarstwami pomocniczymi i środkami specjalnymi oraz zakładów budżetowych, ustalone w załączniku nr 9 do uchwały, stanowią górną granicę wydatków.

2. Środkami funduszu płac, w ramach których ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) i prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) dokonują zgodnie z przepisami § 18 ust. 3 i 4 uchwały podziału kwot ustalonych w załączniku nr 9 do uchwały, są odrębnie:

- 1) osobowy fundusz płac jednostek budżetowych,
- 2) osobowy fundusz płac zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych,
- 3) bezosobowy fundusz płac i fundusz honorariów jednostek budżetowych,

4) bezosobowy fundusz płac i fundusz honorariów zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych, dla działów klasyfikacji wydatków budżetu centralnego i budżetów terenowych odrębnie dla:

- a) grupy działów 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18,
- b) działu 20,
- c) grupy działów 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28,
- d) działu 40,
- e) działu 41,
- f) działu 42.

3. Zwiększenie każdej z poszczególnych wielkości funduszu płac (ust. 2) ustalonej dla ministerstwa (urzędu centralnego) oraz prezydium rady narodowej, powodujące zmiany kwot w załączniku nr 9 do uchwały, wymaga zgody Ministra Finansów, z wyjątkiem wypadków, o których mowa w § 23 uchwały. Dotyczy to zarówno przeniesień środków na fundusz płac pomiędzy poszczególnymi grupami jednostek, jak i przekroczenia globalnych kwot funduszu płac w granicach określonych w § 21 uchwały.

§ 2. 1. Osobowy fundusz płac (§ 1 ust. 2 pkt 1 i 2) powinien być podzielony na kwartały.

2. Przy podziale rocznej kwoty osobowego funduszu płac na kwartały należy uwzględnić:

- 1) terminy awansów, określone w § 6, jak również awanse automatyczne (np. nauczycieli, służby zdrowia), wypłaty premii oraz dodatków za wysługę lat,
- 2) wypadki, gdy stan zatrudnienia w poszczególnych kwartałach musi być różny ze względu na zadania wynikające z narodowego planu gospodarczego,

3) sezonowość zwiększenia pracy niektórych kategorii pracowników.

3. Poza wypadkami wymienionymi w ust. 2 plan ostatniego kwartału nie może przekraczać 1/4 rocznej kwoty osobowego funduszu płac.

4. Podział rocznej kwoty osobowego funduszu płac na kwartały powinien być ustalony i podpisany przez kierownika i głównego księgowego jednostki sporządzającej podział w ciągu 10 dni od dnia ogłoszenia niniejszego zarządzenia.

5. Jednostka sporządzająca podział funduszu płac (ust. 1—4) obowiązana jest przesłać go w ciągu 5 dni jednostce właściwej do zatwierdzenia jednostkowego planu finansowego. Jednostka zatwierdzająca jednostkowy plan finansowy sprawdza zgodność podziału z roczną kwotą osobowego funduszu płac oraz zasadami określonymi w ust. 2 i 3 oraz dokonuje ewentualnych zmian w tym podziale.

6. Ministerstwa (urzędy centralne) nadesłają do Ministerstwa Finansów plan podziału na kwartały osobowego funduszu płac z uwzględnieniem zasad podanych w ust. 2 i 3; w planie tym powinny być wyodrębnione kwoty osobowego funduszu płac, nie podlegające kwartalnemu podziałowi zgodnie z § 5.

§ 3. 1. Nie można zmieniać kwoty planu kwartalnego po upływie kwartału. Kwoty funduszu płac kwartałów następnych mogą być zmienione wyłącznie w drodze przeniesień pomiędzy kwartałami pozostałymi do końca roku.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy wypadków zwiększenia rocznej kwoty osobowego funduszu płac na zasadzie przepisów § 21 i § 23 ust. 1, 2 i 4 uchwały w odniesieniu do kwartału bieżącego i do kwartałów następnych oraz w razie wyrażenia zgody przez Ministra Finansów na wykorzystanie oszczędności powstałych w kwartałach ubiegłych.

3. Ministerstwa (urzędy centralne) powinny przesłać zbiorcze zestawienie decyzji o zmianach kwartalnych kwot funduszu płac do Ministerstwa Finansów najpóźniej w 10 dni po upływie kwartału.

§ 4. Wydatkowanie osobowego funduszu płac w kwocie wyższej od ustalonej na kwartał może nastąpić w następujących wypadkach:

- 1) w zakresie wynagrodzeń za zastępstwo w okresie choroby lub urlopu pracownika, który w razie jednoosobowej obsady nie może być zastąpiony przez innego pracownika — pod warunkiem nieprzekroczenia rocznego funduszu płac,
- 2) w zakresie wypłat zaległych pod warunkiem, o którym mowa w pkt 1,
- 3) w zakresie wykorzystania rezerwy, o której mowa w § 5 ust. 2,
- 4) w jednostkach budżetowych, dla których ustalone są etaty na podstawie załączników nr 2 i 4 do ustawy budżetowej na 1966 r. z dnia 14 grudnia

1965 r. (Dz. U. Nr 53, poz. 331) — do wysokości funduszu płac wynikającego ze stanu zatrudnienia mieszczącego się w granicach ustalonych etatów, pod warunkiem że przekroczenie kwot kwartalnych nie spowoduje przekroczenia rocznej kwoty osobowego funduszu płac.

§ 5. 1. Bezosobowy fundusz płac, fundusz honorariów oraz część osobowego funduszu płac, określona w klasyfikacji wydatków budżetowych jako kwoty na deputaty i umundurowanie, nie podlega obowiązkowi podziału na kwartały, o którym mowa w § 2, z tym że wydatki z każdego z tych tytułów w ciągu roku nie mogą przekroczyć kwot ustalonych na 1966 r.

2. Nie podlega podziałowi na kwartały część osobowego funduszu płac wydzielona na rezerwę zgodnie z § 19 uchwały, jak również roczny fundusz płac, o którym mowa w § 25 ust. 3 uchwały.

§ 6. 1. Wyższe stawki wynagrodzenia (w tym również dodatków specjalnych) mogą być przyznawane wyłącznie w terminach: 1 stycznia i 22 lipca na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

2. Wyższe stawki wynagrodzenia (dodatku specjalnego) mogą być przyznane pracownikowi poza terminami, o których mowa w ust. 1, jedynie w razie:

1) konieczności obsadzenia zwolnionego stanowiska kierowniczego,

2) gdy odpowiednie przepisy przewidują awanse automatyczne lub automatyczne przyznawanie dodatku po dopełnieniu wymaganych warunków (np. za wysługę lat, za znajomość języków obcych, za

pracę w warunkach szczególnie szkodliwych dla zdrowia, dodatku dla dyplomowanych biegłych księgowych, wynagrodzenia funkcyjnego rewidentów).

3. Zmiana wysokości wynagrodzenia następuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po powstaniu warunków do zmiany.

§ 7. Dla jednostek, dla których ustalone zostały kwoty funduszu płac w załącznikach nr 9 i 10 do uchwały, zasady wykorzystywania środków na awanse normują przepisy § 30 uchwały.

§ 8. Wynagrodzenie dla pracowników zatrudnionych w niepełnej ilości godzin pracy powinno być wypłacane według przewidzianych dla danego stanowiska stawek uposażenia zasadniczego i dodatków, zmniejszonych odpowiednio do ilości godzin pracy, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

§ 9. Sumy przeznaczone na fundusz płac dla jednostek, których działalność rozpoczyna się w ciągu roku budżetowego, powinny być wyodrębnione i wykorzystywane dopiero w miarę uruchamiania tych jednostek.

§ 10. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) i przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) zapewnią kontrolę wykonania przepisów niniejszego zarządzenia w celu zapobieżenia nieprawidłowej gospodarce w zakresie funduszu płac jednostek podległych.

§ 11. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1966 r.

Minister Finansów: w z. J. Kole

43

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 8 stycznia 1966 r.

zmieniające zarządzenie o wstępnym stażu pracy absolwentów szkół wyższych, zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz średnich szkół ogólnokształcących w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych resortu komunikacji.

(Monitor Polski z dnia 23 lutego 1966 r. Nr 5, poz. 41)

Na podstawie § 13 uchwały nr 195 Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1958 r. o wstępnym stażu pracy absolwentów szkół wyższych (Monitor Polski Nr 47, poz. 272) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 12 stycznia 1959 r. o wstępnym stażu pracy absolwentów szkół wyższych, zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz średnich szkół ogólnokształcących w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych resortu komunikacji (Monitor Polski Nr 16, poz. 69) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 wyrazy „29 sierpnia 1958 r. w sprawie wstępnego stażu pracy absolwentów szkół wyższych w przedsiębiorstwach budowlanych i budowlano-

-montażowych (Monitor Polski Nr 85, poz. 483)” zastępuje się wyrazami „11 maja 1965 r. w sprawie wstępnego stażu pracy absolwentów szkół wyższych (Monitor Polski Nr 25, poz. 124)”;

2) w § 3 wyrazy „§ 9 ust. 4 zarządzenia z dnia 29 sierpnia 1958 r. — Monitor Polski Nr 85, poz. 483” zastępuje się wyrazami „§ 12 ust. 4 zarządzenia z dnia 11 maja 1965 r. — Monitor Polski Nr 25, poz. 124”;

3) w § 4 ust. 1 po wyrazie „absolwenta” skreśla się wyrazy „wyższej lub”.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 czerwca 1965 r.

Minister Komunikacji: P. Lewiński

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 5 lutego 1966 r.

w sprawie uzupełnienia wykazu instytutów naukowo-badawczych uważanych za instytuty techniczne.

(Monitor Polski z dnia 23 lutego 1966 r. Nr 5, poz. 48)

Na podstawie art. 32 i 36 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. z 1965 r. Nr 19, poz. 129) oraz § 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 1961 r. w sprawie uposażenia pracowników instytutów naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 43, poz. 226) w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki — zarządza się, co następuje:

§ 1. W wykazie instytutów technicznych, stanowiącym załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 31 października 1961 r. w sprawie ustalenia wykazu instytutów naukowo-badawczych uważanych za instytuty techniczne (Monitor Polski z 1961 r. Nr 95, poz. 404, z 1962 r. Nr 43, poz. 202 i Nr 65, poz. 308, z 1965 r. Nr 53, poz. 277 oraz z 1966 r. Nr 1, poz. 12), dodaje się lp. 67 w brzmieniu:

Lp.	Nazwa instytutu	Jednostka nadzorująca
„67	Ośrodek Badawczy Ekonomiki Transportu	Ministerstwo Komunikacji

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: A. Burski

WYTYCZNE Nr 23 PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 30 października 1965 r.

w sprawie niektórych zasad przyznawania przejściowego dodatku mieszkaniowego.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 20 listopada 1965 r. Nr 7, poz. 18)

Na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1960 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Komitetu Pracy i Płac oraz zakresu współpracy Komitetu z innymi organami administracji państwowej (Dz. U. Nr 23, poz. 133) ustala się, co następuje:

1. Ilekroć w wytycznych jest mowa o:

— „uchwale” — należy przez to rozumieć uchwałę Nr 187 Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1965 r. w sprawie wprowadzenia przejściowego dodatku mieszkaniowego (Monitor Polski Nr 43, poz. 239),

— „dodatku” — należy przez to rozumieć przejściowy dodatek mieszkaniowy wprowadzony cytowaną wyżej uchwałą,

— „zarobku bazowym” — należy przez to rozumieć średniomiesięczny zarobek netto z okresu od 1 września 1964 r. do 31 sierpnia 1965 r.

2. Prawo do dodatku przysługuje również robotnikom przedsiębiorstw budowlano-montażowych w okresie bezpłatnych urlopów udzielanych na podstawie przepisów uchwały Nr 379 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 1964 r. w sprawie udzielania bezpłatnych urlopów robotnikom przedsiębiorstw budowlano-montażowych w

związku z ograniczeniem robót w sezonie zimowym oraz związanych z tym świadczeń.

Za każdy miesiąc nieobecności w pracy z powodu urlopu bezpłatnego przysługuje dodatek w wysokości kwoty pobranej przez robotnika za ostatni przepracowany miesiąc, bądź w wysokości skorygowanej zgodnie z § 9 ust. 5 i ust. 8 uchwały, jeśli ostatni przepracowany miesiąc jest ostatnim miesiącem półrocza.

3. Zgodnie z § 9 ust. 9 uchwały, do średniomiesięcznych zarobków poszczególnych okresów półrocznych porównywanych — dla określenia wysokości dodatku — z zarobkiem bazowym, wlicza się wypłaty dokonane w danym okresie w rozumieniu przepisów o sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego, niezależnie od okresów, których dotyczyły.

Wyjątek stanowią wypłaty za okresy dłuższe niż półrocze. Wypłaty te rozlicza się na tyle okresów półrocznych, za ile są dokonane. Np. premię bilansową, dodatek za wysługę lat w hutnictwie i energetyce, należne za okresy roczne — rozlicza się po połowie na 2 okresy półroczne, tj. okres półrocza, w którym dokonano wypłaty oraz półrocze po nim następujące.

Przy dokonywaniu rozliczeń wypłat średniomiesięcznych za każde półrocze, należy jednak uwzględnić postanowienia pkt 7 wytycznych Nr 20 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 27 września 1965 r. w sprawie niektórych zasad przyznawania dodatku mieszkaniowego (Dz. Urz. KPiP Nr 6,

poz. 15), tj. przyjąć do obliczeń zarobków taką część wypłaty, jaka przypada na miesiące przyjęte do obliczeń po wyłączeniu miesięcy nie przepracowanych w pełni z powodu nieobecności usprawiedliwionej.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

46

WYJAŚNIENIE Nr 7 KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 16 października 1965 r.

w sprawie trybu zwolnień od pracy krwiodawców wzywanych w celu oddania krwi w nagłych przypadkach.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 20 listopada 1965 r. Nr 7, poz. 16)

Na podstawie art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o utworzeniu Komitetu Pracy i Płac oraz o zmianie właściwości w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, rent, zaopatrzeń i opieki społecznej (Dz. U. Nr 20, poz. 119) Komitet Pracy i Płac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych wyjaśnia, co następuje:

Zgodnie z § 5 uchwały Nr 4 Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 1965 r. w sprawie zwolnień od pracy zawodowej pracowników zatrudnionych w społecznych zakładach pracy do pełnienia czasowych funkcji społecznych i ewidencji niektórych zwolnień od pracy zawodowej (Monitor Polski Nr 7, poz. 21) określony w tej uchwale tryb udzielania zwolnień od pracy zawodowej do pełnienia czasowych funkcji społecznych stosuje się również do zwolnień dla celów o charakterze społecznym, udzielanych na podstawie przepisów szczególnych, m. in. zwolnień krwiodawców.

Określony wspomnianą uchwałą tryb udzielania zwolnień od pracy zawodowej powinien być stosowany w przypadkach:

— wzywania krwiodawcy w celu okresowego oddania krwi oraz

— przeprowadzenia okresowych badań lekarskich krwiodawców, tj. w przypadkach, w których terminy oddawania krwi oraz przeprowadzenia badań lekarskich mogą być przez zakład społeczny służby zdrowia z góry ustalone.

Tryb ten nie obowiązuje natomiast w przypadkach nagłych, gdy niezbędne jest natychmiastowe przetoczenie krwi (np. w związku z wypadkiem, przeprowadzeniem zabiegu chirurgicznego, w przypadku oddawania krwi przez dawcę rodzinnego choremu leczonemu w szpitalu). W przypadkach tych zakład pracy obowiązany jest udzielić krwiodawcy niezwłocznie zwolnienia od pracy na czas niezbędny — na podstawie wezwania krwiodawcy przez zakład społecznej służby zdrowia, bez względu na formę wezwania (pisemną, telefoniczną). Podstawę usprawiedliwienia nieobecności w pracy krwiodawcy stanowi w tych przypadkach wydane krwiodawcy przez zakład społeczny służby zdrowia zaświadczenie, potwierdzające czas pobytu krwiodawcy w związku z wezwaniem (pobranie krwi, spożycie posiłku itp.).

W przypadkach tych nie ma również zastosowania przepis § 2 ust. 2 wymienionej uchwały.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

47

WYJAŚNIENIE Nr 6 KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 19 lipca 1965 r.

w sprawie awansowania i premiowania pracowników umysłowych.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 20 listopada 1965 r. Nr 7, poz. 17)

W związku z zapytaniem w sprawie terminów awansowania pracowników oraz w sprawie interpretacji niektórych postanowień uchwał Rady Ministrów:

— Nr 130 z dnia 4 maja 1964 r. w sprawie premiowania pracowników umysłowych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (Monitor Polski Nr 32, poz. 133),

— Nr 133 z dnia 4 maja 1964 r. w sprawie nagród

i premii wypłacanych poza planem funduszu płac lub ze środków nie objętych funduszem płac pracownikom zatrudnionym w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych i budowlano-montażowych oraz w jednostkach nadrzędnych,

Komitet Pracy i Płac, na podstawie art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o utworzeniu Komitetu Pracy i Płac oraz zmianach właściwości w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, rent, zaopatrzeń

i opieki społecznej (Dz. U. Nr 20, poz. 119) w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych wyjaśnia, co następuje:

I. Terminy awansowania pracowników umysłowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach na rozrachunku gospodarczym.

1. Terminy awansowania pracowników zostały ustalone uchwałą Nr 270 Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1961 r. w sprawie wykorzystywania rezerw funduszu płac i planowanego zatrudnienia w przedsiębiorstwach na rozrachunku gospodarczym (Monitor Polski Nr 62, poz. 266).

Terminami tymi są miesiąc styczeń ze zmianą wynagrodzeń od dnia 1 stycznia lub miesiąc lipiec ze zmianą wynagrodzeń od dnia 1 sierpnia.

Jeden z terminów, o których wyżej mowa, może być zastąpiony dniem ustalonym dla uświęcenia pracy w danej gałęzi, np. dzień górnika, hutnika, energetyka, chemika, ze zmianą wynagrodzeń od 1-go dnia następnego miesiąca.

Terminy te nie dotyczą wypadku powołania pracownika na wyższe stanowisko.

2. Pracownik może awansować na tym samym stanowisku pracy nie częściej niż raz w roku kalendarzowym, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Ograniczenie to nie dotyczy wypadku, gdy w następstwie przeszerogowania danej jednostki organizacyjnej do wyższej tabeli płac, zachodzi konieczność przyznania pracownikowi wyższego wynagrodzenia zapewniającego minimum wynagrodzenia na danym stanowisku pracy.

3. Terminy, o których mowa w ust. 1, stosuje się również do przeszerogowania do wyższej tabeli płac przedsiębiorstw na rozrachunku gospodarczym oraz zjednoczeń (jednostek równorzędnych).

II. Premiowanie pracowników umysłowych zatrudnionych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych.

1. Pracownicy umysłowi zatrudnieni w samodzielnych oddziałach wykonawstwa inwestycyjnego (SOWI) utworzonych przy przedsiębiorstwach przemysłowych objętych uchwałą Nr 130 Rady Mini-

strów z dnia 4 maja 1964 r., premiovani są według zasad określonych dla tych przedsiębiorstw z możliwością zastosowania:

— premiowania członków kierownictwa i pracowników zarządu SOWI jak i członków kierownictwa i pracowników zarządu zakładów samodzielnie bilansujących, w trybie i według zasad określonych w § 10 uchwały Nr 130 Rady Ministrów,

— zadań stanowiących podstawę premiowania, określonych jak dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych.

2. Premie za wykonanie zadań z zakresu postępu technicznego przysługujące bezpośrednim wykonawcom konkretnych tematów, o których mowa w § 8 ust. 2 pkt 1 zarządzenia Nr 62 Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 12 października 1964 r. w sprawie regulaminu nagradzania z funduszu postępu techniczno-ekonomicznego oraz zasad premiowania za realizację prac w dziedzinie przygotowania i wprowadzenia nowej techniki — mogą na podstawie decyzji dyrektora przedsiębiorstwa (zjednoczenia) nie podlegać potrąceniom za przekroczenia funduszu płac.

3. Postanowienia § 12 ust. 6 pkt 1 uchwały Nr 130 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. o przekraczaniu limitów premii indywidualnych o wypłaty premii przysługujących za wykonanie zadań z zakresu postępu techniczno-ekonomicznego — dotyczą wyłącznie bezpośrednich wykonawców, o których mowa w ust. 2; nie dotyczą one zatem pracowników odpowiedzialnych za nadzór i kontrolę nad wykonaniem tych prac.

4. Pracownicy umysłowi zatrudnieni w strażach przemysłowych i w strażach przeciwpożarowych przedsiębiorstw przemysłowych premiovani są z poz. „B” części II funduszu premiowego.

5. Fundusz premiowy utworzony w trybie przewidzianym w § 7 uchwały Nr 133 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r., jest funduszem będącym w dyspozycji dyrektora przedsiębiorstwa. Z tego funduszu nie mogą zatem być premiovani członkowie dyrekcji przedsiębiorstw (dyrektor, jego zastępcy i główny księgowy).

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Kopernika 36/40

WARUNKI PRENUMERATY:

Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe, listonosze oraz Oddziały i Delegatury „Ruch”. Można również dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch”. Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa — przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88; konto PKO Nr 1-6-100024.

Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabywać w Punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch” Warszawa, ul. Nowogrodzka 15/17, konto PKO Nr 114-6-700044 VII O/M Warszawa.

KSIĄŻKI WYDAWNICTWA ZWIĄZKOWEGO CRZZ

pomogą Ci w pracy

Magdziak H.: Sekretarz ekonomiczny konferencji samorządu robotniczego. 1965, s. 68+4, zł 6.—

Autor omówił zadania sekretarzy poświęcając wiele uwagi obowiązkom w zakresie organizowania społecznej kontroli stanu gospodarki materiałowej oraz społecznych przeobrażeń stanu techniki, racjonalizacji i wynalazczości oraz organizacji i warunków pracy.

Te formy działalności, stanowiące praktyczny wyraz realizacji funkcji kontrolnej organów samorządu robotniczego, są stosunkowo nowe i nie były jeszcze szerzej omawiane.

Część broszury została poświęcona kwestiom dyskusyjnym, nieporozumieniom i niewłaściwej interpretacji roli sekretarza KSR, jego zadań i obowiązków.

Mreła H.: Jak usprawnić pracę.
1965, s. 139+3, zł 20.—

Książka została pomyślana jako zbiór praktycznych metod służących usprawnieniom pracy, jako praktyczny poradnik organizatora pracy — kierownika, racjonalizatora, technologa, projektanta, aktywisty związkowego i działacza samorządu robotniczego — zawierający konkretne, zilustrowane licznymi przykładami wskazówki co do sposobu analizy istniejących metod pracy, projektowania i wdrażania usprawnień.

Większość zamieszczonych przykładów dotyczy procesów pracy realizowanych w obrębie przedsiębiorstwa przemysłowego, jednak przedstawiona metodyka badania i racjonalizowania pracy jest uniwersalna, nadaje się do zastosowania we wszystkich gałęziach działalności gospodarczej i pozagospodarczej, wszędzie tam, gdzie realizowane są procesy pracy. Nacisk położono na proste i mało złożone procesy pracy, koncentrując uwagę na badaniu i usprawnieniu organizacji stanowiska pracy, prostych przebiegów materiałów, przebiegów czynności czy obiegów dokumentów.

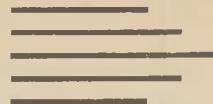
Pleśniarski B.: Pedagogika w działalności zakładu pracy.
1965, s. 209+2, zł 25.—

Pionierska książka z zakresu kształtowania stosunków międzyludzkich w zakładach pracy. Uczy podstawowych metod działania pedagogicznego na terenie przedsiębiorstw. W rozdziale I omówione zostały pojęcia pedagogiczne: wychowanie-kształcenie, osobowość, socjalistyczny ideał wychowania, środowisko pracy itd.

W rozdziale II — zasady wychowania oraz metody i środki wychowawcze.

W rozdziale III — zasady i metody dokształcania załóg.

Książki nabyć można w księgarniach „Domu Książki”.

Seria publikacji „Drogowskazy“

- wyjaśnia uprawnienia pracowników
- omawia możliwości i drogi załatwiania sporów ze stosunku pracy

1. Piątkowski M.: **Co Ci przysługuje w okresie choroby**

Autor omawia uprawnienia i świadczenia, które przysługują pracownikowi w okresie choroby, a przede wszystkim: ochronę trwałości zatrudnienia; przywileje w formie skrócenia czasu pracy lub przesunięcia do pracy dogodniejszej; świadczenia lecznicze; świadczenia pieniężne.

2. Wolberg I.: **Kiedy nie wolno wypowiedzieć Tobie umowy o pracę**

Książka omawia: tryb, formę i terminy wypowiedzenia umowy o pracę; sytuacje, w których wypowiedzenie umowy o pracę jest niedopuszczalne; sposoby postępowania, gdy zakład bezprawnie rozwiąże umowę o pracę.

3. Kulczyński M., Zduńczyk J.: **Prawo karne w Twojej obronie**

Książka ukazuje, w jaki sposób Kodeks karny staje w obronie ludzi uczciwych przed tymi, którzy łamią normy postępowania obowiązujące w Ludowym Państwie. Między innymi — obok podstawowych zasad prawa karnego oraz zasad postępowania sądowego — omówione są: ochrona zdrowia;

ochrona czci i godności, ochrona sumienia i wznania; ochrona życia rodzinnego; ochrona mienia prywatnego itd.

4. Łazowska H.: **Przywileje i wyróżnienia za pracę**

Krótkie omówienie całokształtu problematyki przywilejów i wyróżnień za pracę, przysługujących pracownikom na podstawie ustawodawstwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

5. Krąkowski L.: **Twoje prawo do urlopu wypoczynkowego**

Autor omawia podstawowe uprawnienia pracowników w zakresie urlopów wypoczynkowych, a przede wszystkim: wymiary urlopów; terminy wykorzystania urlopu; dochodzenie roszeń z tytułu urlopu itd.

6. Klimek J.: **O odpowiedzialności karnej pracowników**

Książka popularyzuje wiedzę prawną z zakresu odpowiedzialności karnej pracowników różnych zawodów, ukazuje działania i czyny, które z punktu widzenia prawa są przestępstwem.